॥ ॐ श्री सिद्धचक्राय नमः ॥

શ્રીસિદ્ધચક્ર (નવપદજી)

આરાધન વિધિ

અને

શ્રી શ્રીપાળ ચરિત્ર

(સચિત્ર)

——(૦)

લેખક અને પ્રકાશક

વોરા ભોગીલાલ રતનચંદ

[illegible] ટ રાજકોટ

અમદાવાદ.

આવૃત્તિ પહેલી] [illegible]

કિંમત રૂા. ૦-૬-૦

મારી ભાવના

શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધન વિધિ. અને શ્રી શ્રીપાળ ચરિત્ર (સચિત્ર) બહાર પાડવાનું મુખ્ય પ્રયોજન તો એ છે કે દિનપ્રતિદિન આયંબિલ તપની ઓળી વિધિસહિત કરનારાઓની વસ્તી વધતી જાય છે. અને તેઓ ભારે કિંમતનું પુસ્તક ન લઈ શકે તેથી આ નાનકડું જૂજકિંમતનું પુસ્તક બહાર પાડી હું મારી ભાવના પુરી કરૂં છું.

જેમાં આયંબિલ તપની (ઓળીની) તમામ ક્રિયા અને તે સાથે શ્રી શ્રીપાળ ચરિત્રની ટુંકમાં હકીકત તથા ઉજમણાનો વિધિ આપવામાં આવી છે.

આ પુસ્તક શ્રી સિદ્ધચક્રમંડલ તથા શ્રીપાળ તથા મયણાસુંદરીના ફોટાથી અલંકૃત છે.

આ પુસ્તકથી સંપૂર્ણ ઓળીની વિધિની માહિતી મળી શકે છે "એક પંથને દો કાજ" થઈ શકે છે.

આ પુસ્તકનો લાભ સાધારણમાં સાધારણ માણસ લઈ શકે તે હેતુ ધ્યાનમાં રાખી આ લઘુ પુસ્તક બહાર પાડવા પ્રેરાયો. છું.

તો મારી નમ્ર વિનંતી છે કે આ પુસ્તક દરેક ભાઈ બ્હેન લેશે અને મારી ભાવના પુરી કરશે. એજ અભિલાષા.

લી. સેવક

ભોગીલાલ કવિ.

॥ ॐ श्री सिद्धचक्राय नमः ॥

શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધન વિધિ

અને

શ્રીપાળ ચરિત્ર

[સચિત્ર]

———(०)———

લેખક અને પ્રકાશક

વોરા ભોગીલાલ રતનચંદ

ધરમપુર સ્ટેટ રાજકવિ

અમદાવાદ.

વિક્રમ સંવત ૧૯૯૭ ઈ. સ. ૧૯૪૧

મૂલ્ય : રૂા. ૦—૬—૦

પ્રકાશક
વોરા ભોગીલાલ રતનચંદ
ધરમપુર સ્ટેટ રાજકવિ
દવાખાનું:-રતનપોળ, પીપળાવાળો ખાંચો
ઘર. ઝવેરીવાડ, પટણીની ખડકી
અમદાવાદ.

આવૃત્તિ પહેલી. પ્રત. ૨૦૦૦

મૂલ્ય :
રૂ. ૦-૬-૦

મુદ્રક :
શાહ મણિલાલ છગનલાલ
નવપ્રભાત પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ
ઘીકાંટા રોડ, અમદાવાદ.

મંગળાચરણ.

સાર્દુલ.

યાચું ઉરથી ભારતી સરસ્વતિ, શરણુ ઈચ્છુ શારદા
બ્રાહ્મી શ્રી બ્રહ્મવાદિની ભગવતિ, દેવી તું કુમારીકા,
વાણીમાં બ્રહ્મચારિણી બુદ્ધિવૃદ્ધિ, ભાષા મયુરવાહિની,
વિદ્યા પુસ્તક ધારિ વાણુ વિદુષં, સહાય થાજે સ્વામીની.

સ્તુતિ.

મયૂરવાહન તારૂં સરસ્વતિ મયૂરવાહન તારૂં, —ટેક
હસ્ત વિદ્યા ધારિણી તું તો ગીત સદા તુજ પ્યારૂં,
એ ગીતની અપૂર્વ મધુરતા, શાન્ત બને ચિત્ત મ્હારૂં,
સરસ્વતિ૦ ૧

તંત્ર રણિત સંગધ્વનિ ખીલવતી, પ્રફુલ કરે જગ સારૂં,
મનને સ્વરને રસને તું સ્ફુરતી, ખીલવતી મન મારૂં,
સરસ્વતિ૦ ૨

દેજે હૃદયમાં સન્મતિ માતા, તુજ કૃપા વિણુજીવન અકારૂં,
સંજીવન કેશ તિમિર ટાળો, તુજકૃપાએ સુખ મળનારૂં.
સરસ્વતિ૦ ૩

શરણે આવ્યો તુજ ચરણુમાં, ચરણુ રજ શીર ધારૂં.
"ભોગીલાલ" તુજકૃપાને યાચે, તુજ વિણુ વિશ્વે અંધારૂં.
સરસ્વતિ૦ ૪

श्री सिद्धचक्र वा नवपद जी

मंडल

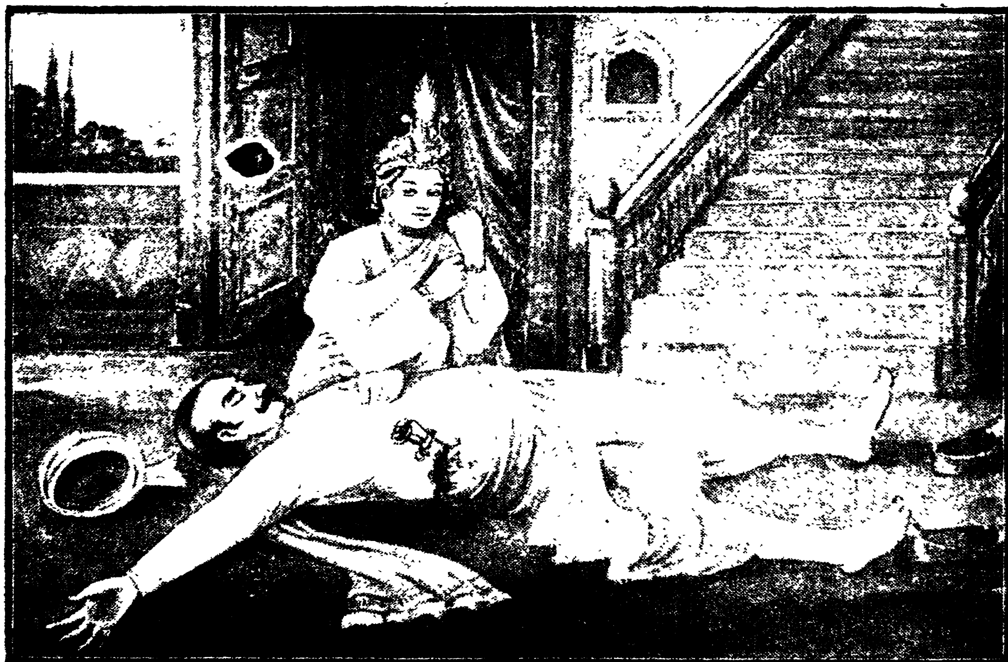

શ્રીપાળકુંવર અને મયણાસુંદરી શ્રી જીનેશ્વર ભગવાનને પ્રણામ કરી પાછા ફરતાં માતુશ્રીને દેખ્યાં તેથી ચરણમાં નમસ્કાર કર્યાં.

માતા કમળપ્રભા શ્રીપાળકુંવરને કેડ પર બેસાડી નાસી છૂટે છે.

ધવળશેઠ શ્રીપાળકુંવરને મારી નાખવા સાતમે માળે ચડતાં પગ ખસવાથી નીચે પડી મરણ પામ્યો.

શ્રીપાળરાજા શ્રી સિદ્ધચક્રજીના પ્રતાપે જીત મેળવી પોતાની ચંપાનગરીમાં પ્રવેશ કરે છે.

શ્રીપાળ ચરિત્ર

શ્રી સિદ્ધચક્રજી સૌનું ભલું કરો ! તેમની આરાધનાથી આત્માનું આ ભવ અને પરભવ બન્ને સધાય છે. અંગ જેવો દેશ રળિયામણો છે, તેમાં ચંપા નામે નગરી સિંહરથ નામે રાજા છે. કમળપ્રભા નામે રાણી છે મોટી ઉંમરે કુંવરનો જન્મ થયો અને તેનું નામ પાડયું શ્રીપાળ.

જ્યારે શ્રીપાળ નાની ઉંમરનો હતો. ત્યારે તેના પિતા સ્વર્ગ-વાસ થયા. જેથી તેની માતા ઘણીજ શોક કરવા લાગી. ભાવિ મિથ્યા થતું નથી. પ્રધાને ધીરજ આપી અને શ્રીપાળની આણ વરતાવી. આ વખતે શ્રીપાળનો કાકો અજીતસેન ઘણો જ ક્રૂર અને પિશાચ હતો, તેને રાજ્ય લોભના કારણથી શ્રીપાળના લશ્કરને લાંચ આપી ફોડયું, અનેક જાતના કાવા–દાવા કર્યા. રાણી અને કુંવર બન્નેનું મોત નિપજાવવાના ષડ્–યંત્રો ગોઠવવામાં આવ્યા.

શ્રીપાળની માતાને આ વાતની ખબર પડી. આ વખતે રાજમહેલમાં રહેનારી રાજમાતા પોતાના લાડકવાયા કુંવરને લઈ મધરાતે ભાગી ગઈ. તેથી દુષ્ટ અજીતસેને ચારે તરફ તેમને પકડવા અનુચરો મોકલ્યા.

સમય સમય બળવાન, નહી મનુષ્ય બળવાન
એહી અર્જુન એહી કાબો એહી ધનુષ્ય–બાણ

અહાહા !! શું ભયાનક જંગલ. વાઘ–વરૂનો ભો કાચાપોચાની છાતી ચાલે નહિ. અનેક હિંસક પ્રાણિઓનો ત્રાસ. પણ શું કરે. લાચારીથી રાણી પોતાના કુંવરનો પ્રાણ બચાવવા નાસે છે. જેને બહાર કદી પગ મૂકયો નથી. જેને પાણી માગતાં દૂધ હાજર થતાં હતાં, (અહાહા ! શું વિધિની વિચિત્રતા) એવાને પણ વખતને માન આપી જંગલેજંગલ ભટકવું પડે જેના પગે કાંટા વાગવાથી લોહીની ધારા ચાલી જાય છે, પહેરેલા કપડાં પણ ફાટી ગયા છે.

બીજા દિવસનું સવાર થયું એટલે જંગલ પૂરૂં થયું, ત્યારે શ્રીપાળ બોલ્યો કે મા, મા ! ! મને ભૂખ લાગી છે. દૂધ, સાકર ને ચોખા આપ. કમળપ્રભા પોતાના પુત્રના કાલા–કાલા શબ્દો સાંભળી ચોધાર આંસુએ રડવા લાગી. અને બોલી કે દીકરા દૂધ ચોખાને તો હજારો ગાઉના છેટાં પડી ગયા. હવે તો ઘેંસ કે બાજરી મળે તો પ્રભુનો પાડ માનીએ.

જ્યારે કુંવર ભૂખ્યો થયો છે અને રડે છે ત્યારે હજારોના પાલણહારના પાસે આજે પોતાના કુંવરને ખાવા આપવાનું પણ સાધન નથી, તેવામાં રખડતા રખડતા કોઢીયાના ટોળા પાસે આવી પહોંચ્યા.

આ કોઢીયાના ટોળાની સંખ્યા સાતસોની હતી. શરીરે ભયંકર કોઢ અને પગે ખોડાં. ત્યારે રાણી બોલ્યા કે ભાઈ અમો દુઃખના માર્યા તમારા આશરે આવ્યા છીએ. માટે અમો દુઃખીયાને આશરો આપવા કૃપા કરો. આ પ્રમાણે વિવેક ભરી ભાષાથી બધી વાત રાણીએ કરી. ત્યારે કોઢીયા બોલ્યા, માતાજી અમને આશરો આપવામાં કશો વાંધો નથી પણ અમારા સાથે ભેગા રહેવાથી તમને આ ભયંકર રોગ લાગુ પડશે. રાણી કહે જેવી ભાવિની મરજી; થવાનું હશે તે થશે. હવે થવામાં શું બાકી રહ્યું છે, અત્યારે તો મારે મારા બાળકનો પ્રાણ બચાવવો છે, જીવતો નરે ભદ્રા પામે.

ત્યારે કોઢીયાઓએ તેમના ટોળામાં શ્રીપાળને અને તેના માતુશ્રીને દાખલ કર્યા. અને રાણીને સફેદ ચાદર ઓઢાડી દીધી. આ વખતે દુષ્ટ અજીતસેનના માણસો તેની તપાસ માટે આવ્યા અને કોઢીયાઓને પૂછ્યું કે એક બાઈ અને છોકરાને આ બાજુથી જતા તમે જોયાં? ત્યારે કોઢીયાઓએ જવાબ આપ્યો કે અમેજ અમારાં દુઃખમાં રિબાઈએ

છીએ. ત્યાં પારકાના ક્યાં સંતાપ કરીએ. અમારા જોવામાં તો કોઈ આવ્યું નથી. ત્યારે આવેલા માણસો ચાલી ગયા. તેથી રાણી અને શ્રીપાળ બચી ગયા. જેને "રામ રાખે તેને કોણ ચાખે."

આ ભૂખ્યાં કુંવર શ્રીપાળને કોઢીયાઓએ ખાવાનું આપ્યું જેથી કુંવરની ભૂખ ટળી પણ ખાવાનું ખાધા પછી ઊંબર જાતનો મહાભયંકર કોઢ થયો. જેમ ઊંબરા ઝાડની છાલ ફાટે તેમ શ્રીપાળનું શરીર ફાટી ગયું. આથી બધા કોઢીયાઓએ એનું નામ ઊંબરરાણો પાડયું.

માતાથી આ દુઃખ જોયું જાય નહિ. ચાલતાં ચાલતાં રસ્તામાં વાત મળી કે કૌશમ્બી નગરીમાં એક વૈદ છે તેની દવા એવી છે કે ગમે તેવો કોઢ હોય તો તે નાબુદ થાય છે. માતા પુત્રના સ્નેહના ખાતર કૌશમ્બી જવા નીકળી અને બધાને કહ્યું કે ઉજ્જેની જઈને થોભજો. ત્યાં મળીશ. કોઢીયા ઉજ્જયની ચાલ્યા. ઉજ્જનીમાં પ્રતિપાળ રાજા છે. તેને બે દીકરીઓ છે એકનું નામ સુરસુંદરી અને બીજીનું નામ મયણાસુંદરી. બન્ને બેનોને રાજાએ ઘણી જ વિદ્યા ભણાવી છે અને ચોસઠે કળામાં પ્રવિણ કરી છે. પરીક્ષા કરવા સારૂ એક દિવસ રાજાએ બન્ને બેનોને રાજસભામાં બોલાવી. અને પૂછયું કે હે દીકરીઓ? તમે આપકર્મી કે બાપકર્મી? ત્યારે મયણાં બોલી કે આપકર્મી, અને સુરસુંદરી કહે કે બાપકર્મી, મયણાં પર રાજા ક્રોધે

ભરાયો અને સુરસુંદરી પર રાજી થયો. સુરસુંદરીને એક રાજાના કુંવર સાથે પરણાવી. મયણા માટે ભીખારીમાં ભીખારી વર શોધવા તૈયાર થયો. જ્યારે રાજા નગર બહાર ફરવા જાય છે ત્યારે કોઢીયાઓનું ટોળુ જોયું તેને જોતાં જ માણસને અભાવ ઉત્પન્ન થયો. રાજાએ દરેક કોઢીયાને જોયા ત્યાં ઊંબર રાણાને પસંદ કર્યો. અને મયણાંનો તેની સાથે હસ્તમેળાપ કર્યો અને રાજા બોલ્યો કે પુત્રી, હવે આપકર્મીની પ્રાબલ્યતા બતાવો. ત્યારે મયણાં બોલી કે જેવી આપશ્રીની આજ્ઞા ? જો મારા નસીબમાં સુખ જ હશે તો સુખ થશે. અને દુઃખ ભોગવવાનું હશે તેમાં કોઈ શું કરે. જેવી મનુષ્યની કરણી હોય તેવું જ ફળ મળે છે. પિતાજી, જો મારા નસીબમાં સુખ નહીં હોય તો આપનું આપેલું ધન પણ કદી ટકી રહેનાર નથી.

આખા નગરમાં હાહાકાર થયો. મયણાં અને ઊંબર રાણો ચાલ્યા. મયણાં બોલી કે પ્રાણેશ ? ગામમાં પંચ મહાવૃતધારી એવા ગુરૂદેવ છે. પતિતને પાવન કરનાર છે. દુઃખીયાના બેલી છે. માટે દર્શન કરી આગળ જઈએ. ગુરૂદેવને ભક્તિભાવથી દર્શન કર્યા. આ વખતે મયણાંએ ગુરૂદેવને પૂછયું કે ગુરૂરાજ કૃપા કરી કાંઈ ઉપાય બતાવો કે મારા પતિનો રોગ મટે અને સદા નિરોગી થાય.

ત્યારે ગુરૂદેવ બોલ્યા કે નવ આયંબિલ કરો ને નવપદજીને

આરાધો. શ્રદ્ધાથી જો નવ આયંબિલનું તપ–વિધિપૂર્વક કરશો તો–કાયા કંચન સરખી બની.

ગુરૂના વચન પર અને જીનેશ્વરની શ્રદ્ધા પર બન્ને જણાએ આયંબિલનો તપ કરવા માંડયો. જ્યારે બે અને ત્રણ આયંબિલ થયા કે શરીર સાધારણ ફેર પડવા માંડયો નવ આયંબિલ પુરાં થતાં શરીરમાંથી તમામ રોગ દુર થયો અને કાયા તેજસ્વી બની વળી સાતસો કોઢીયાઓને પણ પ્રભુના નમણ આપ્યા તે લોકોએ આરોગ્યા તેથી તેમના કોઢ પણ દુર થયા.

મયણાસુંદરીના આનંદનો પાર નથી. શ્રીપાળની માતા કમળપ્રભાને આ વાતની ખબર પડી. એટલે રસ્તામાંથી પાછી ફરી ઊજ્જેણીમાં આવી પુત્રને મળી. ગામમાં મયણાસુંદરીનું મોસાળ હતું. જ્યારે મામાએ વાત જાણી એટલે વાજતે ગાજતે ધામધુમથી ત્રણે જણને ઘેર તેડયાં. ઘણો જ આદરમાન અને સત્કાર કર્યો. રહેવાને માટે સુંદર મકાન આપ્યું.

એક વખત શ્રીપાળ ઘોડે ચડી ગામમાં ફરવા નીકળ્યો ત્યારે રસ્તામાં જનાર માણસ બોલ્યો કે ઘોડે બેસીને રાજાના જમાઇ જાય છે. આ શબ્દો શ્રીપાળના સાંભળવામાં આવ્યા એટલે વિચાર કર્યો કે

ઉત્તમ કીધા આપ ગુણ, મધ્યમ કીધા બાપ;
અધમ સુણ્યા મોસાલના, અધમાધમ સસરાળ.

પોતાના ગુણો વડે ઓળખાય તે ઉત્તમ નર કહેવાય. બાપના નામથી ઓળખાય તે મધ્યમ; મોસાળના નામથી ઓળખાય તે અધમ કહેવાય. અને સસરાના નામથી ઓળખાય તે અધમાધમ કહેવાય.

તો ધિક્કાર છે મને કે જે હું સસરાના નામથી ઓળખાઉ છું. મારે હવે સસરાના નગરમાં રહેવું વ્યાજબી નથી. શ્રીપાળ ઘેર આવ્યા. માતા અને સ્ત્રીની રજા માગી. અને બોલ્યા કે પરદેશ જઈને ધન પેદા કરીશું. અને મારા બાહુ બળથી મારૂ ગએલું રાજ્ય પાછું મેળવીશું. માતા અને સ્ત્રીને આ વાત કયાંથી ગમે, રજા તો આપી. વરસ દિવસને વાયદે પાછા આવવાનું શ્રીપાળે કીધું. શ્રીપાળ પોતાનું ભાગ્ય અજમાવવા ચાલી નીકળ્યા.

દેશોદેશ, જંગલ, નદી, નાળાં ફરતાં ફરતાં એક પહાડ પાસે આવ્યા. ત્યાં જંગલમાં એક માણસ વિદ્યા સાધે. ત્યારે તેને સાધકની જરૂર. સાધક સિવાય વિદ્યા ફળીભૂત થાય નહિ. એટલે તે માણસે શ્રીપાળને વિનંતી કરી. શ્રીપાળે હા પાડી અને રહ્યા ત્યાં, તેની વિદ્યા સિદ્ધ થઈ એટલે તે માણસે ખુશી થઇ શ્રીપાળને બે વિદ્યાઓ આપી. એક જળ તરણી અને બીજી શસ્ત્ર સંતાપ હરણી. એકથી પાણીમાં ડૂબાય નહીં. બીજીથી શરીરે કોઇ જાતના ઘા વાગે નહિ.

શ્રીપાળ ચાલતાં ચાલતાં ભરૂચ આવ્યા. આ વખતે ધવલ શેઠ નામનો મોટો વેપારી પાંચસો વ્હાણ માલનાં ભરી દરીયાની

સફરે જવાની તૈયારીમાં હતો. શ્રીપાળને દેશાટન જોવાની હોંશ, તેથી મહિને સો સોનામહોરો ભાડું આપવાનું નક્કી કરી વ્હાણમાં બેઠો.

અનુકુળ પવન હોવાથી વ્હાણ ઉપડયાં, વ્હાણમાં માલીક બેઠા પટ અને પુસ્તકો જુએ, ને સુકાનીઓ સુકાન સંભાળે ધ્રુવ તારો જોનારા ધ્રુવ તારો જુએ ને નીશાનીઓ પાણીની ઊંડાણ માપેને કરાણીઓ માલ સાચવે. માંજરીઓ પવન જુએ છે પહેરાયતો પહેરા ભરે છે. ખારવાઓ સઢ અને દોર સંભાળે છે. હલકારાઓ હલેસાં મારે છે. ને વ્હાણ ભરદરીયે સડસડાટ ચાલ્યા જાય છે.

એવામાં એક માંજરી બોલ્યો કે શેઠ પવન મધુરો મધુરો વાય છે અને આ બબ્બર કોટ બંદર દેખાય છે તે જગ્યાએ વ્હાણ જરા થોભાવો એટલે જણે મીઠું પાણી અને બળતણ જે લેવાનું હોય તે લઈ લે. ધવલશેઠે વ્હાણ બબ્બર કોટ ઠેરાવવાની હા પાડી. વ્હાણ થોભાવ્યા. ત્યાં રાજાના સીપાઇઓએ દાન માગ્યું. ધવલશેઠ બોલ્યા કે દાન શેનું ? અમારે અહિ કયાં વેપાર કરવાનો છે, ત્યાં મોટો ઝગડો થયો પણ ધવલશેઠ માન્યા નહિ એટલે રાજાએ લશ્કર મોકલ્યું. લશ્કર આવ્યું અને ધવલશેઠને પકડયા. જ્યારે ઝાડે ઊંધા માથે લટકાવ્યા. ત્યારે શ્રીપાળે વિચાર્યું કે ભુંડું થયું. વાણીયાએ દાન ન આપ્યું અને હવે ગરદન મરાશે

અને વ્હાણ બધા જપ્ત થશે. એટલે શ્રીપાળે લશ્કરને આવી પડકાર કર્યો. ખબરદાર !!! ધવલશેઠનો જો વાંકો વાળ થયો તો. તમે હજુ શ્રીપાળના હાથની સુખડી ચાખી નથી. એમ કહી શ્રીપાળે શમશેર હાથમાં લીધી. લશ્કરમાં યુદ્ધ જામ્યું. લશ્કરના માણસો ટપોટપ પડવા માંડયા, થોડીવારમાં તો શ્રીપાળના શુરાતનથી લશ્કર છિનભિન્ન થઈ ગયું. શ્રીપાળે ધવલશેઠને છોડાવ્યા. ધવલશેઠે પોતાનો જીવ બચ્યો જાણી અડધાં વ્હાણ શ્રીપાળને આપ્યા.

બબ્બર કોટના રાજાને આ પરાક્રમી મહાપુરૂષની ખબર પડી. એટલે ધામધુમ પૂર્વક સ્વાગત કર્યું અને પોતાની કુંવરી પરણાવી.

હવે ધવલશેઠ બોલ્યા કે શ્રીપાળ, રત્નદ્વીપ તો ઘણો જ દુર છે. રોકાવું પાલવે તેમ નથી માટે જવાની ઉતાવળ કરો. અને રજા માગો શ્રીપાળે પોતાની સ્ત્રી સાથે વિદાય લીધી. વ્હાણ હંકારી મુકયું. અને રત્નદ્વીપ કેટલાક દિવસે પહોંચ્યા. અહિં ધવલશેઠે પોતાના અને શ્રીપાળના કરીયાણા વેચવા માંડયા. શ્રીપાળ આગળ પાછળનો મુલક જોવા લાગ્યા. ત્યાં પાસે જ એક પહાડ હતો. તે પહાડ પર મંદિરના કમાડ બંધ થઇ ગએલા. તે કોઇથી ઉઘડે નહિ. ત્યાંના રાજાએ નક્કી કરેલું હતું કે જેનાથી કમાડ ઊઘડશે તેને પોતાની પુત્રી પરણાવવી. શ્રીપાળે તે કમાડ ઊઘાડયા. અને રાજાએ કુંવરી પરણાવી. ધવલશેઠે પોતાનો અને શ્રીપાળનો બધો માલ વેચી નવો માલ

ભેરી વ્હાણ પાછા આગળ હંકાર્યા, શ્રીપાળ પોતાની બન્ને સ્ત્રીઓ સાથે કુવા થંભના ગોળે બેસે છે અને આનંદ કરે છે ત્યારે ધવલશેઠ વિચાર કરે છે કે શ્રીપાળ હાથે પગે આવ્યો હતો. તેને આજે આટલો બધો વૈભવ અને એશઆરામ થયો અને લાખોની મિલ્કત મળી અને વળી સ્ત્રીઓ મળી. અહાહા ?? શું તેની કાન્તિ જો શ્રીપાળને હું દરીયામાં નાંખી દઉં તો સ્ત્રીઓ અને તમામ મિલ્કતનો માલીક હું બનું. દુષ્ટ મનુષ્યો પોતાનો દુષ્ટ સ્વભાવ કદી પણ તજતા નથી ધવલશેઠે શ્રીપાળની સાથે ખુબ હેતથી વાતો કરવા માંડી. પછી એક વખત વ્હાણની કોરે માંચડો બાંધ્યો તેના પર ચડી ધવળે બુમ પાડી કે શ્રીપાળ આમ આવો જોવું હોય તો, કૌતક છે. શ્રીપાળના મનમાં પાપની ગંધ હતી જ નહિ. તેથી તેઓ ધવળના બોલાવ્યાથી માંચડા પર ગયા, કે તરતજ ધવલે ધક્કો માર્યો અને શ્રીપાળ દરીયામાં પડયા. શું કર્મની કઠણાઇ. દરીયામાં કાળુ ભમ્મર પાણી, મોટા મોટા મકાન જેવડાં પાણીના મોજાં ઊછળે. મગર અને બીજા જળચર ભયંકર પ્રાણીઓ બહાર ડોકીયા કરે. શ્રીપાળજીએ નવપદજીનું ધ્યાન ધરી લીધું. શ્રીપાળે દરીયામાં તરવા માંડયું. જળતરીણી વિદ્યાના પ્રભાવથી તરતાં તરતાં કીનારે જઇ પોચ્યા. થાકીને તે ઘણા જ નબળા પડી ગયા. એટલે પાસેના જંગલમાં ચંપાના ઝાડ નીચે જઈને સુતા.

આ વખતે વળી ભાવિનું નિર્માણ કંઈ જુદું જ હતું. કોંકણ

દેશના રાજાની કુંવરી યુવાન થઇ, સારા વરની શોધ કરે છે પણ કોઇ લાયક વર મળતો નથી. એટલે જોશીને બોલાવી જોશ જોવડાવ્યા. જોશી પણ ખરા હોંશિયાર અને વિદ્વાન તેથી જોશ બરાબર જોયા. જોશીએ કહ્યું કે અમુક વાર અને અમુક તિથિએ અમુક વખતે દરિયા કિનારે જજો. ત્યાં પ્રતાપી એક પુરૂષ મળશે તેને કન્યા પરણાવજો. આજે બરાબર તેજ દિવસ અને તેજ વાર હતો. એટલે રાજા અને સિપાઇઓ તેજ વખતે દરિયા કિનારે આવી પહોંચ્યા, ત્યાં એક ચંપાના ઝાડ નીચે મહા પ્રભાવશાળી પુરૂષ સુતેલો જોયો, જ્યારે શ્રીપાળ જાગે છે ત્યારે સિપાઈઓના ટોળાએ વિનયપૂર્વક સલામ કરી અને કહ્યું કે રાજમહેલે પધારો. શ્રીપાળ રાજમહેલે ગયા. રાજા તેમને જોઇ પ્રસન્ન થયો. પોતાની કુંવરી પરણાવી. પછી તેમને એક કામગીરી સોંપી. સભામાં જે કોઈ નવીન માણસ આવે તેને પાનનું બીડું આપવું. શ્રીપાળ દરિયામાં પડતાં પાપી ધવળશેઠે પિશાચિક કૃત્યો કરવા માંડયા. સતીઓનું પતિવ્રત ખંડન કરવા પ્રયત્ન કર્યો. પણ પાપી ફાવ્યો નહિ. શ્રીપાળની બંન્ને રાણીઓ જીનેશ્વરનું નામ લઈ વખત પસાર કરે છે. એમ કરતાં ધવળશેઠના વહાણ કોંકણદેશમાં આવ્યા. તે મોટી કિંમતી ભેટ લઇ રાજા પાસે ગયો. ત્યાં શ્રીપાળે પાનનું બીડું આપ્યું. ધવળશેઠ જોઈ આશ્ચર્ય પામ્યો મનમાં વિચારવા લાગ્યો કે આ પાપી અહિં કયાંથી ?

દરિયામાં નાંખ્યો હતો તો પણ જીવતો નીકળ્યો. ફીકર નહિ, બીજી કંઈ યુક્તિ કરવા દે. આથી ધવળશેઠ બોલવા માંડયો કે શ્રીપાળ તો હલકા કુળનો છે પણ આખરે પાપનો ઘડો ફુટયો. રાજાએ જાણ્યું કે ધવળશેઠ મહા દુષ્ટ છે. તેથી રાજાએ તેને ગરદન મારવાની શિક્ષા આપી. પણ શ્રીપાળના મનને થયું કે ગમે તેમ પણ ધવળશેઠે મને આશરો આપ્યો છે માટે તેને અઘોર શિક્ષા ન ઘટે, તેમને ધવળને છોડાવ્યા અને પોતાના મહેમાન બનાવ્યા. ધન્ય છે ? તે પુરૂષોને. શ્રીપાળે ધવળશેઠના માટે ઘણી કરી પણ ધવળશેઠના મનમાંથી પાપનો ડંખ ગયો નહિ. ત્યારે ધવળશેઠે પાળેલી એક ચંદનઘો મેળવી. રાત્રી પડી એટલે તેના પૂછડે દોરી બાંધી. તે ઘોને ઉપર ફેંકી. ઘો જાણે લોઢાનો ખીલો હોય તેમ ચોંટી ગઇ. પછી ધવળશેઠે દોરીના આધારે મહેલ પર ચડવા માંડયું. જ્યાં અરધે પહોંચ્યા કે દોરી છટકી ગઈ અને ધવળશેઠ પડયા. પડતાની સાથે પોતાના હાથમાં જે ખંજર (શ્રીપાળને મારવા માટે ઉપયોગમાં લેવાનું) હતું તેજ ખંજર તેમના પેટમાં પેસી ગયું અને તે પાપી મરણ પામ્યો. ધવળશેઠની તમામ મિલ્કત તેના મિત્રોને સોંપી.

બીજા રાજાની કુંવરીએ એવી પ્રતિજ્ઞા લીધી હતી કે મને જે વીણા વગાડવામાં જીતે તેને જ પરણું. શ્રીપાળ તેને વીણામાં જીત્યા અને પરણ્યા. એક અદ્ભુત સુંદર રાજકુમારીએ સ્વયંવર

કર્યો હતો, ત્યાં જઈ શ્રીપાળ પહોંચ્યા અને વરમાળ તેના કંઠે પડી.

એક રાજકુમારીએ અમુક દુહા પૂરા કરી આપે તેનેજ પરણવા નક્કી કર્યું હતું. તે દુહા પણ શ્રીપાળે પૂરા કર્યા અને તેને પરણ્યા.

એક જગ્યાએ રાધાવેધ સાધે તેને કુંવરી પરણાવવાની હતી તે પણ શ્રીપાળે રાધાવેધ સાધ્યો ને કુંવરી પરણ્યાં. આ પ્રમાણે આઠ રાણીઓ પરદેશમાંથી પરણ્યા અને ખુબ ધન મેળવી લશ્કર સહિત ઉજ્જેની પાસે આવ્યા.

ઉજ્જેનીના રાજાએ જાણ્યું કે કોઈ મોટો રાજા ચડી આવ્યો છે એટલે તેની શરણે આવ્યો શ્રીપાળ પોતાની માતા તથા મયણાને મળ્યા તે ઘણાજ ખુશી થયા અને આનંદ-મહોત્સવ માંડયો.

ત્યાં નાટકીયાઓની મંડળી આવી નાટક કરવા લાગી. બધા નાટયકારો પોતપોતાનો પાઠ ભજવવા લાગ્યા, પણ એક નટી ઉભી થઈ નહિ. તેની આંખોમાંથી ચોધારે આંસુ પડવા લાગ્યા. ત્યારે તપાસ કરતાં બધી વાતની ખબર પડી અને તે નટી કોઈ નહિ પણ સુરસુંદરી (મયણા સુંદરીની બહેન હતી) તેનો સ્વામી પોતાના શહેર જતાં લુંટારાએ તેને પકડી વેચી અને તેને આખરે આ ધંધો કરવાની ફરજ

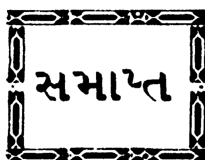
પડી. શું ભાગ્યની વિચિત્રતા? રાજાને પણ આપકર્મી અને બાપકર્મીપણાની ખાત્રી થઈ.

હવે શ્રીપાળ પોતાનું રાજ્ય લેવા લશ્કર લઈ શુભ દિવસે નીકળ્યો. જ્યારે ચંપાનગરી થોડે દુર રહી એટલે સંદેશો આપવા દુત મોકલ્યો. કાકાશ્રીને માલુમ થાય કે તમારો પુત્ર શ્રીપાળ જેને આપે પરદેશમાં હોશિંયાર થવા મોકલ્યો હતો તે આવી ગયો છે. આપ હવે વૃદ્ધ થયા છો. તો રાજ્ય શ્રીપાળને સોંપી આપ હવે ધર્મધ્યાન કરી આત્માનું કલ્યાણ કરો. પણ દુષ્ટ અજીતસેને માન્યું નહિ. જેથી ભયંકર લડાઇ થઈ તેમાં અજીતસેન હાર્યો, શ્રીપાળ રાજગાદી પર બેઠા. કાકાએ પોતાના પર જુલમ ગુંજાર્યો હતો છતાં પણ તે ભૂલી જઈ કાકાને માનભરી પદવી આપી પોતાની ઉદારતા બતાવી આપી. સજ્જન પુરૂષો હંમેશાં અપકાર ઉપર ઉપકાર કરી પોતાના આત્માને ધન્ય માને છે.

રાજ્યમાં રૈયતને ઘણું જ સુખ આપ્યું, અને નવપદજીનો મોટા ઠાઠથી મહોત્સવ કર્યો. અજીતસેનને સમય જતાં વૈરાગ્યભાવના ઉત્પન્ન થઈ તેમને દીક્ષા લઈ પોતાના પાપનું પ્રાયશ્ચિત કરી પોતાના આત્માનું કલ્યાણ કર્યું. રાજા શ્રીપાળ તથા મયણાં વિગેરે રાણીઓએ પણ પોતાના આત્માનું

કલ્યાણ સાધી સદ્‌ગતીને વર્યાં. વંદન હો એ મહાપ્રભાવશાળી શ્રીપાળને. !!!

આજે પણ નવપદજીની ઓળી થાય છે અને દરેકના મુખ પર શ્રીપાળનું નામ આવે છે તે મહાપુરૂષને ધન્ય છે! સાચા ભાવે નવપદજીને આરાધનારને ધન્ય છે !!

નવપદજીના આરાધનારાઓને

નમ્ર વિનંતિ

આયંબિલ જેવો અમૂલ્ય તપ જેમાં વળી નવપદનું આરાધન ક્રિયા સાથે જે મહાનુભાવો કરે છે તેને જેટલો ધન્યવાદ આપવામાં આવે એટલો ઓછો છે. તેથી જ આ નાનકડું અનેનવપદ આરાધનાની નવે દિવસની તમામ વિધી અને ક્રિયા સાથેનું પુસ્તક બહાર પાડવાનું મુખ્ય કારણ તો એજ છે કે તમામ ભાઈબ્હેન વિધિપૂર્વક પોતાના સ્થાન પર પણ પવિત્ર (નવપદનું) આયંબિલની ઓળી કરી શકે, અને તે આત્મકલ્યાણ સાધી આત્માની ઊન્નતિ કરે તો આશા છે કે દરેક ભાઇબ્હેન આ નાનકડું પુસ્તક લેશો. અને મારા હૃદયના ભાવને ઉત્સાહ આપશો.

લી. ભોગીલાલ રતનચંદ

ધરમપુર સ્ટેટ રાજકવિના જયજિનેન્દ્ર

ઓછા ખર્ચે ઘણો જ લાભ.

૧ ચોપડીની કીં. રૂા. ૦-૬-૦

૧૦૦ ચોપડીના રૂા. ૨૫-૦-૦

શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધન વિધિ

શ્રી સિદ્ધચક્ર (નવપદજી)નું આરાધન શી રીતે થાય ? તેનું સંક્ષિપ્ત વર્ણન

જેનો અપૂર્વ મહિમા શાસ્ત્રકાર મહારાજે કહ્યો છે એવા શ્રી સિદ્ધચક્રજી–નવપદજી, ભવભ્રમણનો અંત કરવામાં અદ્વિતીય સાધનભૂત છે. શ્રી સિદ્ધચક્રપદની આરાધના કરવી વગેરે પ્રસંગોમાં અપ્રમત્ત બનવું એ કલ્યાણેચ્છુજનો માટે અત્યાવશ્યક માર્ગ છે.

આત્મહિતેચ્છુ જનો શ્રી સિદ્ધચક્રપદ આરાધન માટે ખાસ આયંબિલ (આચામ્લ) તપ કરી વિધિપૂર્વક તેનું તપ આદરે છે, જૈનદેવાલયોમાં ભગવંતની વિવિધ પ્રકારે ભક્તિ કરે છે. એટલુંજ નહિ પણ શ્રી સિદ્ધચક્રપદની અલૌકિકપણે આરાધના કરવાથી આત્મકલ્યાણ કરવા સાથે લૌકિક સંપદા પ્રાપ્ત કરનાર **સતી મયણાસુંદરી** અને **શ્રીપાલ રાજાના** ચરિત્રનું ભાવપૂર્વક શ્રવણ તેમજ મનન કરે છે. એકંદર એ દિવસો જેમ બને તેમ પવિત્ર રીતે પસાર થાય તેમ વિધિપૂર્વક પૂર્ણ કરે છે.

એ શ્રી નવપદજીના નામ અને તેનાં આરાધનની ટુંકી સમજણુ નીચે પ્રમાણે છેઃ—

૧. શ્રી અરિહંત પદ

શ્રી જિનાગમના સારભૂત શ્રીપંચ પરમેષ્ઠી મહામંત્રમાં આ પદ મુખ્ય છે. શ્રી જિનપ્રતિમાની શુદ્ધ આશયથી દ્રવ્ય તેમજ ભાવપૂર્વક ભકિત કરવી, શ્રી જિનાજ્ઞાનું પાલન કરવું અને શ્રી જિનેંદ્રનાં કલ્યાણકના દિવસોએ વિશેષ પ્રકારે ભકિત કરવી વગેરેથી આ પદનું આરાધન થાય છે.

૨. શ્રી સિદ્ધપદ

સકલ કર્મક્ષય કરી ચૌદગાં ગુણસ્થાનકને અંતે સાદિ અનંતમે ભાગે જેઓ લોકાન્તે સ્થિત રહેલા છે, એવા સિદ્ધ પરમાત્માનું તેમના ગુણો સહિત ધ્યાન કરવું, દ્રવ્ય તેમજ ભાવ પૂર્વક તેમની ભકિત કરવી વગેરેથી આ પદનું આરાધન થાય છે.

૩. શ્રી આચાર્યપદ

આચાર્યના છત્રીસ ગુણોએ યુકત, પંચાચારનું સ્વયં પાલન કરનાર અને અન્ય મુનિઓ પાસે પાલન કરાવનાર, જિનોકત દયામય-સત્ય ધર્મનો શુદ્ધ ઉપદેશ કરનાર, નિરંતર અપ્રમત્ત દશામાં વર્તવાના ,ખપી, ધર્મધ્યાનાદિ શુભ ધ્યાનના ધ્યાતા, ગચ્છના મુનિઓને ચાર પ્રકારની શિક્ષા આપનાર ઇત્યાદિ ગુણોએ યુક્ત એવા આચાર્ય મહારાજની દ્રવ્ય અને ભાવથી ભક્તિ કરવાથી આ પદનું આરાધન થઇ શકે છે.

૪. શ્રી ઉપાધ્યાયપદ

નિર્મળ જિનાગમના બોધ સહિત ચારિત્રપાલનમાં સદાય સાવધાન રહી, કેવળ ઉપકાર દૃષ્ટિથી સાધુ સમુદાયને સૂત્રાર્થનું દાન આપનાર, પથ્થર જેવા જડબુદ્ધિવાળા શિષ્યને પણ સુવિનીત બનાવવાની શકિત ધરાનાર તથા નિરંતર સજ્ઝાય ધ્યાનમાં વર્તનાર શ્રી ઉપાધ્યાય મહારાજની ભક્તિ વગેરે કરવાથી આ પદનું આરાધન થઇ શકે છે.

૫. શ્રી સાધુપદ

સમ્યગ્જ્ઞાન સમ્યગ્દર્શન અને સમ્યક્ચારિત્રરૂપ મોક્ષ માર્ગનું સાધન કરે તે સાધુ કહેવાય છે. મુનિ, ઋષિ, તપસ્વી, અણગાર, સર્વવિરતિ એ બધા સાધુ શબ્દના પર્યાયવાચક નામો છે. પંચ મહાવ્રતોનું પાલન તથા છઠ્ઠા રાત્રિભોજનનો ત્યાગ, એ મુનિના મહાવ્રતો છે. સાધુના સત્તાવીશ ગુણો તથા ચરણસિત્તરિ અને કરણસિત્તરિના ગુણો પ્રાપ્ત કરવાને તેઓ સદા ઉદ્યમવન્ત હોય છે. ફક્ત ચારિત્રારાધન માટે બેંતાલીશ દોષ રહિત આહાર ગ્રહણ કરનાર છે, એવા જિનજ્ઞાપાલક સાધુ મહારાજની ભક્તિ કરવાથી એ પદનુ આરાધન થઈ શકે છે.

૬. શ્રીદર્શનપદ

શ્રીસર્વજ્ઞકથિત જીવાજીવાદિ નવ તત્ત્વોનુ તથા શુદ્ધદેવ, ગુરૂ અને ધર્મ એ ત્રણ તત્ત્વનું શ્રદ્ધાન તે સમ્યક્ત્વ. ૧. અઢાર દૂષણથી રહિત વીતરાગ પરમાત્માને દેવ તરીકે–૨. પંચ મહાવ્રતો ધારણ કરનાર, કંચન કામિનીના ત્યાગી અને

શ્રી જિનાજ્ઞાનુસાર સંયમ માર્ગમાં યથાશક્તિ વીર્યફોરવનારને ગુરૂ તરીકે તથા ૩. શ્રી વીતરાગ કથિત દયામય ધર્મને ધર્મ તરીકે–માની સમકિતના સડસઠ ભેદનું સ્વરૂપ સમજી, મિથ્યાત્વનો ત્યાગ કરી સમ્કૂત્વ અંગીકાર કરવું તથા તેનું શુદ્ધ રીતે પાલન કરવું, ઇત્યાદિથી આ પદનુ આરાધન થઇ શકે છે.

સમ્યક્ત્વ સહિત વ્રત અને અનુષ્ઠાનો આત્માને હિતકર્તા થાય છે. આ પદ મોક્ષપદ પ્રાપ્તિમાં બીજરૂપ છે, એટલુંજ નહિ–પરંતુ સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્ત કરનારનો સંસારભ્રમણ–કાળ મર્યાદિત થઈ જાય છે, એટલે કે વધારેમાં વધારે અર્ધ-પુદ્દગલ પરાવર્તન કાળમાં તે ચોક્કસ મોક્ષ પ્રાપ્ત કરે છે.

૭. શ્રીજ્ઞાનપદ

સર્વજ્ઞપ્રણીત આગમમાં વર્ણવેલાં તત્ત્વોનો જે શુદ્ધ અવબોધ, તે સમ્યગ્જ્ઞાન કહેવાય છે. એ જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ માટે ભવ્યજનોએ જ્ઞાનાચારના નિરતિચારપણે પાલનપૂર્વક જ્ઞાન ભણવું, ભણાવવું, સાંભળવું, જ્ઞાન લખાવવું, જ્ઞાનની પૂજા કરવી. એકંદર જેથી જ્ઞાનાવરણીયકર્મ નાશ પામે, એવી કોઈ પણ યોગ્ય પ્રવૃત્તિ કરવી. જ્ઞાન અને જ્ઞાનીની ભક્તિ કરવી. ઈત્યાદિથી એ પદનું આરાધન થઇ શકે છે.

૮. શ્રીચારિત્રપદ

ચારિત્ર સમ્યગ્જ્ઞાનનું ફળ છે. સંસારરૂપી ભયંકર સમુદ્રને નિર્વિઘ્ને તરી જવાને ચારિત્ર એ પ્રવહણ–વહાણ સમાન છે, જેના પ્રભાવથી રંક જીવો પણ દ્વાદશાંગીરૂપ

શ્રુત ભણીને સમૃદ્ધિવાન બને છે. પાપી જીવોને પણ નિષ્પાપ થવાનું પ્રબળ સાધન છે. છ ખંડની ઋદ્ધિનાં ભોક્તા ચક્રવર્તિઓ પણ જેને અંગીકાર કરે છે, તેવા, આઠ કર્મને નિર્મૂળ કરવાને અત્યન્ત સમર્થ ચારિત્રપદની આરાધના તેના શુદ્ધ પાલન–આસેવનથી થઇ શકે છે. ગૃહસ્થ દેશવિરતિ ચારિત્રની આરાધના કરી શકે છે, અને મુનિઓ સર્વવિરતિ ચારિત્રની આરાધના કરી શકે છે. બાર માસનાં ચારિત્રપર્યાયવાળા સાધુ અનુત્તર વિમાનવાસી દેવોનાં સુખથી પણ અધિક સુખ વેઠી શકે છે.

૯. શ્રીતપપદ.

આત્મપ્રદેશની સાથે દુષ્ટ કર્મો અનાદિ કાળથી લાગેલાં છે, તે કર્મ પુદ્દગલોને તપાવી આત્મપ્રદેશોથી છુટા પાડવાનું કાર્ય તપ કરે છે, તેને નિર્જરા તત્ત્વ પણ કહે છે. તે પ્રત્યેકના છ છ પેટાભેદ છે. અનશન, ઉનોદરી, વૃત્તિસંક્ષેપ, રસત્યાગ, કાયકલેશ અને સંલીનતા, એ છ પ્રકારે બાહ્ય તપ થાય છે. પાયશ્ચિત, વિનય; વૈયાવૃત્ય. સ્વાધ્યાય, ધ્યાન અને કર્યોત્સર્ગ એ છ પ્રકારનું આભ્યંતર તપ છે, જે તપ કરવાથી દુર્ધ્યાન ન થાય, મન વચન અને કાયયોગની હાનિ ન થાય; તથા ઈંદ્રિયોની શક્તિ ક્ષીણ ન થાય, એવી રીતે તપ કરવાનો છે. તેમ જ આ લોકનાં સુખ સંપત્તિ અને કીર્તિની ઈચ્છા વિના, નવ, પ્રકારના નિયાણા વિના અને સમભાવપૂર્વક તપ કરવાથી જ તેની આરાધના થાય છે, અને તે રીતે આત્માને લાભ થાય છે.

આ પદોનું મહાત્મ્ય એવા પ્રકારનું છે કે–તેનું યથાર્થ

નવમે ભવે સિદ્ધિપદ. વિધિ પૂર્વક આરાધન કરનાર ઉત્કૃષ્ટ નવમે ભવે અવશ્ય સિદ્ધિપદને પામે છે, વચ્ચે દેવ અને મનુષ્યના ઉત્તમ સામગ્રીઓ યુક્ત ભવો પામે છે, અને જગતમાં ઉત્તમ પ્રકારના યશ અને કીર્તિ પામે છે.

એ નવપદમાં દેવ, ગુરુ અને ધર્મ એ ત્રણ તત્ત્વોનો સમાવેશ થયેલો છે. અરિહંત અને સિદ્ધ એ દેવતત્ત્વ છે, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય અને સાધુ; ગુરુ તરીકે છે; અને દર્શન જ્ઞાન, ચારિત્ર અને તપથી ધર્મતત્ત્વનું ગ્રહણ થાય છે. એ ત્રણ તત્ત્વોની પરીક્ષા પૂર્વક જે સદ્દહણા જાગે છે, તે જ જૈનધર્મ રૂપી વિશાળ વૃક્ષનું મૂળ ગણાય છે.

શ્રી નવપદજીના આરાધનનાં દૃષ્ટાંત

१ अरिहंत	પદારાધનથી.	દેવપાળ રાજા (રાજ્યના સ્વામી) તથા કાર્તિકશ્રેષ્ઠી, (ઈંદ્ર) થયા.
२ सिद्ध	,,	પુણ્ડરીકજી, પાંડવો અને રામચંદ્રજી મુક્તિ પામ્યા.
३ आचार्य	,,	પ્રદેશીરાજા (સૂર્યાભદેવ) થયા.
४ उपाध्य	,,	વજ્રસ્વામીના શિષ્યો દેવ થયા.
५ साधु	,,	રોહિણી સતી શિરોમણી થઇ.
६ दर्शन	,,	સુલસા તિર્થંકર થશે.
७ ज्ञान	,,	શીલવતી પ્રકર્ષ પુણ્યભાક્ થઈ.
८ चारित्र	,,	શિવકુમારના ભવે આરાધનાર જંબુકુમાર ચરમ કેવળીથયા.
९ तप	,,	વીરમતીના પૂર્વભવે અરાધનાર દમયંતી પ્રકર્ષ પુણ્યવતી થઈ.

શ્રી નવપદજી અને તેના વર્ણો.

अरिहंत	પદ.	શ્વેત.
सिद्ध	પદ.	લાલ.
आचार्य	પદ.	પીત.
उपाध्याय	પદ.	નીલ.
साधु	પદ.	શ્યામ.
सम्यग्दर्शन	પદ.	શ્વેત.
सम्यग्ज्ञान	પદ.	,,
सम्यक्चारित्र	પદ	,,
सम्यक्तप	પદ.	,,

પરિચય—નવપદના વર્ણની કલ્પના ધ્યાતા–સાધકની અપેક્ષાએ કરવામાં આવેલી છે, વાસ્તવિક રીતે તે પદો વર્ણ, ગંધ અને સ્પર્શરહિત છે. પૂર્વાચાર્યોની આ પ્રાચીન કલ્પના આધુનિક અમેરિકન માનસશાસ્ત્રીઓ સાથે સંપૂર્ણ મળતી આવે છે. તેણે મનના વિચારો આકારો અને વર્ણો અમુક પ્રકારનાં હોય છે, તેમ Mental eye-rays માનસવિદ્યુત્કિરણ યંત્રવડે તપાસ્યું છે. હવે ધ્યાનની શરૂઆત કરનાર મનુષ્યને આંખો મીંચી અંતર્મુખ થતા હૃદયમાં અષ્ટદળ કમળનું ચિંતવન કરતાં પ્રથમ શ્યામવર્ણ ભાસે છે; પછીથી ધીમે ધીમે નીલ, પીત અને શ્વેત ભાસે છે. છેવટે તેજના ગોળા જેવો લાલવર્ણ ધ્યાનગોચર થાય છે. ધ્યાનના દીર્ઘ અભ્યાસ વડે એકદમ લાલવર્ણ મનોગ્રાહ્ય થઇ શકે છે. સાધુથી અરિહંત સુધીનું ધ્યાન અનુક્રમે શ્યામથી શ્વેત વર્ણની કલ્પનાદ્વારા થાય છે. આ રીતે સાધક મનુષ્ય ' સાધુપદ'થી આરંભીને

'સિદ્ધ' ના ધ્યાન સુધી પહોંચી શકે છે. અરિહંતાદિ પંચપરમેષ્ઠિઓ જ્ઞાનાદિ ગુણોને અનુભવનાર (Practical) વ્યકિતઓ હોવાથી ધ્યાનને માટે જુદા જુદા વર્ણો પોતપોતાના ક્રમ અનુસાર કલ્પેલા છે અને સમ્યગ્દર્શન, જ્ઞાન ચારિત્ર અને તપ પોતે આત્માના ગુણો જ (Theories) હોવાથી શ્વેતવર્ણો કલ્પેલા છે. આ રીતે વર્ણોની સાથે ધ્યાનની મનોવૃત્તિનો સમન્વય છે. માનસિક વર્ણો અને આકારની હકીકત 'Man visidle & invisibles' નામના પુસ્તકની અંદર વિસ્તાર પૂર્વક ચિત્રો સાથે દર્શાવેલી છે. જે C. W. Leadbeater ની પાશ્ચાત્ય શોધને આધારે કૃતિ છે. તેમ જ Thought-forms નામના પુસ્તકની અંદર પણ માનસિક વિચારોને રંગ હોય છે તે સિદ્ધ કરેલું છે.

ઓળી કરનાર ભાઇબ્હેનોને આવશ્યક સૂચનાઓ.

(૧) આ દિવસોમાં જેમ બને તેમ કષાયનો ત્યાગ કરવો અને વિકથા કરવી નહિ.

(૨) આ દિવસોમા આરંભોનો ત્યાગ કરવો અને કરાવવો તથા બની શકે તેટલી 'અમારિ' પળાવવી.

(૩) દેવપૂજનના કાર્ય સિવાય સચિત્ત પાણીનો ત્યાગ રાખવો.

(૪) પહેલા અને પાછલા દિવસ સાથે બધા દિવસોમાં મન, વચન અને કાયાથી નિર્મળ બ્રહ્મચર્યનું પાલન કરવું. કુદૃષ્ટિ પણ કરવી નહિ.

(૫) જતાં આવતાં ઇર્યાસમિતિનો ખાસ ઉપયોગ રાખવો.

(૬) કોઇપણ ચીજ લેતાં મૂકતાં, કટાસણું, સંથારીયું પાથરતાં, યતનાપૂર્વક પૂજવા પ્રમાર્જવાનો ઉપયોગ રાખવો.

(૭) થુંક, બળખો, લીંટ જેમ તેમ નાંખવા નહિ, પણ રૂમાલ રાખીને તેમાં કાઢવા ખાસ ઉપયોગ રાખવો, તેથી પણ જીવ રક્ષા ઘણી થઇ શકે છે.

(૮) પ્રતિક્રમણ, પડિલેહણ, દેવવંદન, પ્રભુપૂજન વિગેરે ક્રિયા કરતાં, ગુણણું ગણતાં, આહાર વાપરતાં, માર્ગે જતાં આવતાં, સ્થંડિલ માત્રું કરવા જતાં બોલવું નહિ.

(૯) આયંબિલ કરતી વખતે આહાર સારો યા ખરાબ હોય તેના ઉપર રાગદ્વેષ કરવો નહિ. વાપરતાં 'સુર સુર' 'ચબ ચબ' શબ્દ નહિ કરતાં, એઠવાડ પડે નહિ તેવી રીતે ઉપયોગ પૂર્વક જવું.

(૧૦) ચૌદ નિયમો હંમેશ ધારવા ઉપયોગ રાખવો.

(૧૧) પાણી પીધા પછી પ્યાલો તુરત જ લોહી નાંખવો, તેમ નહિ કરવાથી બે ઘડી પછી સંમૂર્છિમ જીવોની ઉત્પત્તિ થાય છે.

(૧૨) થાળી વાટકા વગેરે તમામ વાસણો નામવિનાનાં તથા વસ્ત્રો ધોયેલાં વાપરવા, સાંધેલાં ફાટેલાં ન વાપરવાં.

(૧૩) ભાણા માંડવાના પાટલાઓ ડગતા ન રહે તેનો ખાસ ઉપયોગ રાખવો.

(૧૪) નવકારવાલી તથા પુસ્તક વિગેરે શુદ્ધ ઉંચે સ્થાનકે મૂકવાનો ઉપયોગ રાખવો. ચરવળે ભરાવી દેવાથી તથા

કટાસણા ઉપર જેમ તેમ મૂકી દેવાથી આશાતના થાય છે.

(૧૫) દરેક ક્રિયા ઉભા ઉભા પ્રમાદ રહિતપણે કરવી.

શ્રી નવપદજીની ઓળીની વિધિના દિવસોનો કાર્યક્રમ.

શરૂઆત કરનારે પ્રથમ આસો માસની ઓળીથી શરૂઆત કરવી. તિથિની વધઘટ ન હોય તો આસો સુદ ૭ અગર ચૈત્ર સુદ ૭; અને વધઘટ હોયતો સુદ ૬ અગર સુદ ૮ થી શરૂ કરવી તે સુદ ૧૫ સુધી નવ આયંબિલ કરવાં, અને સાડાચાર વર્ષ એકી સાથે નવ ઓળી અવશ્ય કરવી.

એ નવ દિવસે કરવાની સામાન્ય આવશ્યક ક્રિયાઓઃ—

(૧) એક પ્રહર અથવા ચાર ઘડી રાત્રિ બાકી હોય ત્યારે ઉઠી; મંદ સ્વરે ઉપયોગી રાત્રિ પ્રતિક્રમણ કરવું.

(૨) પદના ગુણની સંખ્યા પ્રમાણે લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરવો.

(૩) લગભગ સૂર્યોદયને વખતે પડિલેહણ કરવું.

(૪) આઠ થોયો વગે દેવવંદન કરવું.

(૫) સિદ્ધચક્રજીના યંત્રની વાસક્ષેપ વડે પૂજા કરવી.

(૬) નવ જુદા જુદા દેરાસરે, અગર નવ પ્રતિમાજી સન્મુખ નવ ચૈત્યવંદન કરવાં.

(૭) ગુરૂવંદન કરી વ્યાખ્યાન શ્રવણ કરી પચ્ચક્ખાણ કરવું.

(૮) નાહી, શુદ્ધ થઇ, જિનેશ્વરની સ્નાત્ર તથા અષ્ટપ્રકારી પૂજા કરવી.*

(૯) જે પદના જેટલા ગુણ હોય, તેટલા સ્વસ્તિક કરવા. અને તેના ઉપર ફ્લ અને નૈવેદ્ય યથાશક્તિ ચઢાવવાં.

(૧૦) બપોરનું આઠ થોઇએ દેવવંદન કરવું.

(૧૧) દરેક પદના ગુણો હોય તેટલી પ્રદક્ષિણા લઇ ખમાસમણાં દેવાં.

(૧૨) સ્વસ્થાનકે આવી પચ્ચક્ખાણ પારી આયંબિલ કરવું.

(૧૩) આયંબિલ કર્યા પછી ત્યાંજ તિવિહારનું પચ્ચક્ખાણ કરવું. પછી ચૈત્યવંદન કરી પાણી વાપરવું, ઠામચઉવિહારનું પચ્ચક્ખાણ કરનારને ચૈત્યવંદન કરવાની જરૂર નથી.

(૧૪) સાંજે–સૂર્યાસ્ત પહેલાં, પડિલેવણ કરી આઠ થોઇએ દેવવંદન કરવું.

(૧૫) દેરાસરે દર્શન કરી આરતિ મંગળ દીવો કરવો.

(૧૬) દૈવસિક પ્રતિક્રમણ કરવું.

(૧૭) જે દિવસે જે પદની આરાધના હોય તેની વીસ નવકારવાલી ગણવી.

(૧૮) રાત્રે શ્રીપાલ રાજાનો રાસ સાંભળવો.

(૧૯) એક પ્રહર રાત્રિ વીત્યા બાદ સંથારા પોરિસી સૂત્રની ગાથાઓ ભણાવી સંથારે સુઇ રહેવું.

(૨૦) દરરોજનો વિધિ હમેશાં સૂતા પહેલાં પૂર્ણ કરી દેવો. ઉપર મુજબ નવેય દિવસ ક્રિયા કરવાની છે.

---

* પૂજા ભણાવી રહ્યા પછી આરતિ મંગળદીવો ઉતારી પ્રભુનાં ન્હવણ જળથી શાન્તિ કળશ ભણાવવો.

હરેક દિવસની ક્રિયાની ખાસ સમજ.

વિધિઃ— પહેલો દિવસ

પદ—શ્રી અરહિંત.
જાપ—ૐ ह्रीं નમો અરિહંતાણું.
નવકારવાલી—વીશ
વર્ણ—શ્વેત. એક ધાન્યનું આયંબિલ, તે ચોખાનું કરવું,

કાઉસગ્ગ—બાર લોગસ્સ
સ્વસ્તિક—બાર
ખમાસમણા—બાર.
પ્રદક્ષિણા—બાર.

ખમાસમણાનો દુહોઃ—

અરિહંત પદ ધ્યાતો થકો, દવ્વહ ગુણ પજ્જાયરે;
ભેદ છેદ કરી આતમા, અરિહંત રૂપી થાય રે. વીર૦

અરહિંત પદના બાર ગુણઃ—

૧ અશોકવૃક્ષપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રી અરિહંતાયનમઃ
૨ પુષ્પવૃષ્ટિપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રી અરિ૦
૩ દિવ્યધ્વનિપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રી અરિ૦
૪ ચામરયુગ્મપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રી અરિ૦
૫ સ્વર્ણસિંહાસનપ્રાતિહાર્ય સંયુતાય શ્રી અરિ૦
૬ ભામણ્ડલપ્રાતિહાર્યસંસુતાય શ્રી અરિ૦
૭ દુન્દુભિપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રી અરિ૦
૮ છત્રત્રયપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રી અરિ૦
૯ જ્ઞાનાતિશયસંયુતાય શ્રી અરિ૦
૧૦ પૂજાતિશયસંયુતાય શ્રી અરિ૦
૧૧ વચનાતિશયસંયુતાય શ્રી અરિ૦
૧૨ અપાયાપગમાતિશય સંયુતાય શ્રી અરિ૦

બીજો દિવસ

પદ—શ્રીસિદ્ધપદ	કાઉસગ્ગ—આઠ લોગસ્સ.
જાપ—ૐ હ્રીં નમો સિદ્ધાણું	સ્વસ્તિક—આઠ.
નવકારવાલી—વીસ	
વર્ણ—લાલ. એક ધાનનું	ખમાસમણા—આઠ
આયંબિલ, તે ઘઉંનું કરવુ.	પ્રદક્ષિણા—આઠ.

ખમાસમણાનો દુહો—

રૂપાતિત સ્વભાવ જે, કેવલ દંસણ-નાણીરે,
તે ધ્યાતા નિજ આત્મા, હોય સિદ્ધ ગુણ ખાણીરે-વીર૦

સિદ્ધપદના આઠ ગુણ:—

૧ અનન્તજ્ઞાનસંયુતાય શ્રીસિદ્ધાય નમ:	૫ અક્ષયસ્થિતિગુણસંયુતાય શ્રીસિ૦
૨ અનન્તદર્શનસંયુતાય શ્રીસિ૦	૬ અરૂપિનિરંજનગુણ સંયુતાય શ્રીસિ૦
૩ અવ્યાબાધગુણસંયુતાય શ્રીસિ૦	૭ અગુરૂલઘુગુણસંયુતાય શ્રીસિ૦
૪ અનન્તચારિત્રગુણસંયુતાય શ્રી સિ૦	૮ અનન્તવીર્યગુણસંયુતાય શ્રીસિ૦

ત્રીજો દિવસ

પદ—શ્રીઆચાર્ય,	નવકારવાલી—વીસ.
જાપ—ૐ હ્રીં નમો આયરિયાણં.	વર્ણ—પીળો. એક ધાન્યનું આયંબિલ. તે ચણાનું કરવું.

કાઉસગ્ગ—લોગસ્સ છત્રીશ. | ખમાસમણા—છત્રીશ.
સ્વસ્તિક—છત્રીશ. | પ્રદક્ષિણા—છત્રીશ.

ખમાસમણાનો દુહો—

ધ્યાતા આચારજ ભલા, મહા મંત્ર શુભ ધ્યાનીરે,
પંચ પ્રસ્થાને આતમા, આચારજ હોય પ્રાણીરે.—વીર૦

આચાર્ય પદના ૩૬ ગુણ—

૧ પ્રતિરૂપગુણસંયુતાય શ્રીઆચાર્યાય નમઃ
૨ સુર્યવત્તેજસ્વિગુણસંયુતાય શ્રી આચા૦
૩ યુગપ્રધાનાગમસંયુતાય શ્રી આચા૦
૪ મધુરવાકયગુણસંયુતાય શ્રી આચા૦
૫ ગામ્ભીર્યગુણસંયુતાય શ્રી આચા૦
૬ ધૈર્યગુણસંયુતાય શ્રી આચા૦
૭ ઉપદેશગુણસંયુતાય શ્રી આચા૦
૮ અપરિશ્રાવિગુણસંયુતાય શ્રી આચા૦
૯ સૌમ્યપ્રકૃતિગુણસંયુતાય શ્રી આચા૦
૧૦ શીલગુણસંયુતાય શ્રી આચા૦
૧૧ અવિગ્રહગુણસંયુતાય શ્રી આચા૦
૧૨ અવિકથકગુણસંયુતાય શ્રી આચા૦
૧૩ અચપલગુણસંયુતાય શ્રી આચા૦
૧૪ પ્રસન્નવદનગુણસંયુતાય શ્રી આચા૦
૧૫ ક્ષમાગુણસંયુતાય શ્રી આચા૦
૧૬ ઋજુગુણસંયુતાય શ્રી આચા૦
૧૭ મૃદુગુણસંયુતાય શ્રી આચા૦
૧૮ સર્વાંગમુક્તિગુણસંયુતાય શ્રી આચા૦

૧૯ દ્વાદશવિધતપોગુણસંયુ-
તાય શ્રી. આચા૦

૨૦ સપ્તદશવિધસંયમગુણ
સંયુતાય શ્રી આચા૦

૨૧ સત્યવ્રતગુણસંયુતાય શ્રી
આચા૦

૨૨ શાચગુણસંયુતાય શ્રી
આચા૦

૨૩ અકિંચનગુણસંયુતાય
શ્રી આચા૦

૨૪ બ્રહ્મચર્યગુણસંયુતાય
શ્રી આચા૦

૨૫ અનિત્યભાવનાભાવકાય
શ્રી આચા૦

૨૬ અશરણભાવનાભાવકાય
શ્રી આચા૦

૨૭ સંસારસ્વરૂપભાવનાભાવ-
કાય શ્રી આચા૦

૨૮ એકત્વભાવનાભાવકાય
શ્રી આચાર્યાય નમ:

૨૯ અન્યત્વભાવનાભાવકાય
શ્રી આ૦

૩૦ અશુચિભાવનાભાવકાય
શ્રી આ૦

૩૧ આશ્રવભાવનાભાવકાય
શ્રી આ૦

૩૨ સંવરભાવના ભાવકાય
શ્રી આ૦

૩૩ નિર્જરાભાવનાભાવકાય
શ્રી આ૦

૩૪ લોકસ્વરૂપભાવનાભાવકાય
શ્રી આ૦

૩૫ બોધિદુર્લભભાવના
ભાવકાય શ્રી આ૦

૩૬ ધર્મદુર્લભભાવનાભાવકાય
શ્રી આ૦

ચોથો દિવસ

પદ—શ્રી ઉપાધ્યાય.

જાપ—ૐ હ્રીઁ નમો
ઉવજ્ઝાયણ.

નવકારવાળી—પચીસ

વર્ણ—લીલો, એક ધાન્યનું
આયંબિલ. તે મગનું કરવું.

કાઉસગ્ગ—પચીસ લોગસ્સ. ખમાસમણા—પચીસ.
સ્વસ્તિક—પચીસ. પ્રદક્ષિણા—પચીસ.

ખમાસમણાનો દુહો—

તપ સજ્ઝાયે રત સદા, દ્વાદશ અંગનો ધ્યાતા રે;
ઉપાધ્યાય તે આતમા, જગબંધવ જગભ્રાતારે.—વીર૦

ઉપાધ્યાય પદના ૨૫ ગુણ:—

૧ શ્રી આચારાઙ્ગસુત્રપઠન ગુણયુક્તાય શ્રી ઉપાધ્યાય નમઃ
૨ શ્રી સૂત્રકૃતાઙ્ગસૂત્રપઠન ગુણયુક્તાય શ્રી ઉ૦
૩ શ્રી સ્થાનાઙ્ગસૂત્રપઠન ગુણયુક્તાય શ્રી ઉ૦
૪ શ્રી સમવાયાઙ્ગસૂત્રપઠન ગુણયુક્તાય શ્રી ઉ૦
૫ શ્રી ભગવતીસૂત્ર પઠનગુણ-યુક્તાય શ્રી ઉ૦
૬ શ્રી જ્ઞાતાસૂત્રપઠનગુણ-યુક્તાય શ્રી ઉ૦
૭ શ્રી ઉપાસકદશા સૂત્રપઠન ગુણયુક્તાય શ્રી ઉ૦
૮ શ્રી અન્તકૃદ્દશાસૂત્રપઠન ગુણયુક્તાય શ્રી ઉ૦
૯ શ્રી અનુત્તરોપપાતિક સૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રી ઉ૦
૧૦ શ્રી પ્રશ્નવ્યાકરણસૂત્ર પઠનગુણયુક્તાય શ્રી ઉ૦
૧૧ શ્રી વિપાકસૂત્રપઠનગુણ યુક્તાય શ્રી ઉપા૦
૧૨ ઉત્પાદપૂર્વપઠન ગુણ યુક્તાય શ્રી ઉપા૦
૧૩ આગ્રાયણીય પૂર્વ પઠન ગુણયુક્તાય શ્રી ઉ૦
૧૪ વીર્યપ્રવાદપૂર્વપઠનગુણ યુક્તાય શ્રી ઉ૦
૧૫ અસ્તિપ્રવાદપૂર્વપઠનગુણ યુક્તાય શ્રી ઉ૦
૧૬ જ્ઞાનપ્રવાદપૂર્વપઠનગુણ યુક્તાય શ્રી ઉ૦
૧૭ સત્યપ્રવાદપૂર્વપઠનગુણ યુક્તાય શ્રી ઉ૦
૧૮ આત્મપ્રવાદપૂર્વપઠનગુણ યુક્તાય શ્રી ઉ૦

૧૯ કર્મપ્રવાદપૂર્વપઠનગુણ
યુક્તાય શ્રી ઉ૦
૨૦ પ્રત્યાખ્યાનપ્રવાદપૂર્વપઠન
ગુણયુક્તાય શ્રી ઉ૦
૨૧ વિદ્યાપ્રવાદપૂર્વપઠનગુણ
યુક્તાય શ્રી ઉ૦
૨૨ કલ્યાણ પ્રવાદ પૂર્વપઠન
ગુણયુક્તાય શ્રી ઉ૦
૨૩ પ્રાણાવાયપૂર્વપઠન
ગુણયુક્તાય શ્રી ઉ૦
૨૪ ક્રિયાવિશાલ પૂર્વ પઠન
ગુણયુક્તાય શ્રી ઉ૦
૨૫ લોકબિન્દુસાર પૂર્વપઠન
ગુણયુક્તાય શ્રી ઉ૦

પાંચમો દિવસ

પદ—શ્રી સાધુ
જાપ—ૐ હ્રીં નમો લોએ
સવ્વસાહૂણં.
નવકારવાલી—વીસ
વર્ણ—કાળો, આયંબિલ
એક ધાનનું. તે અડદનું.
કાઉસગ્ગ લોગસ્સ ૨૭.
સ્વસ્તિક—૨૭.
ખમાસમણા—૨૭.
પ્રદક્ષિણા—૨૭.

ખમાસમણાનો દુહો:—

અપ્રમત્ત જે નિત રહે, નવિ હરખે નવિ શોચે રે ;
સાધુ સુધા તે આતમા, શું મુંડે શું લોચે રે.–વીર૦

સાધુપદના ૨૭ ગુણ:—

૧ પ્રાણાતિપાતવિરમણવ્રત
યુક્તાય શ્રી સાધવે નમઃ
૨ મૃષાવાદવિરમણવ્રતયુક્તાય
શ્રી સાધવે૦
૩ અદત્તાદાનવિરમણવ્રત
યુક્તાય શ્રી સા૦
૪ મૈથુનવિરમણવ્રતયુક્તાય
શ્રી સા૦
૫ પરિગ્રહવિરમણવ્રતયુક્તાય
શ્રી સાધવે૦
૬ રાત્રિભોજન વિરમણ વ્રત
યુક્તાય શ્રી સાધવે૦

૭ પૃથ્વીકાયરક્ષકાય શ્રી સા૦
૮ અપ્કાય રક્ષકાય શ્રી સા૦
૯ તેજ:કાય રક્ષકાય શ્રી સા૦
૧૦ વાયુકાયરક્ષકાય શ્રી સા૦
૧૧ વનસ્પતિકાય રક્ષકાય શ્રીસા૦
૧૨ ત્રસકાયરક્ષકાય શ્રી સા૦
૧૩ એકેન્દ્રિયજીવરક્ષકાય શ્રી સા૦
૧૪ દ્વીન્દ્રિયજીવરક્ષકાય શ્રી સા૦
૧૫ ત્રીન્દ્રિયજીવરક્ષકાય શ્રી સા૦
૧૬ ચતુરિન્દ્રિયજીવરક્ષકાય ,,
૧૭ પંચેન્દ્રિયજીવરક્ષકાય શ્રી સાધવે૦
૧૮ લોભનિગ્રહકારકાય શ્રી સા૦
૧૯ ક્ષમાગુણયુક્તાય શ્રી સા૦
૨૦ શુભભાવનાભાવકાય શ્રી સા૦
૨૧ પ્રતિલેખનાદિક્રિયાશુદ્ધકારકાય શ્રી સાધવે૦
૨૨ સંયમયોગયુક્તાય શ્રી સા૦
૨૩ મનોગુપ્તિયુક્તાય શ્રી સા૦
૨૪ વચનગુપ્તિયુક્તાય શ્રી સા૦
૨૫ કાયગુપ્તિયુક્તાય શ્રી સા૦
૨૬ શીતાદિદ્વાવિશંતિપરિસહસહનતત્પરાય શ્રી સા૦
૨૭ મરણાન્તઉપસર્ગસહનતત્પરાય શ્રી સાધવે નમ:

છઠ્ઠો દિવસ

પદ—શ્રી દર્શન.
જાપ—ૐ હ્રીં નમો દંસણસ્સ.
નવકારવાલી—વીશ
વર્ણ—સફેદ. આયંબિલ એક ધાનનું. તે ચોખાનું.

કાઉસ્સગ્ગ લોગસ્સ-૬૭.
સ્વસ્તિક—૬૭.
ખમાસમણા—૬૭.
પ્રદક્ષિણા—૬૭.

ખમાસમણાનો દુહો—

શમ-સંવેગાદિક ગુણા, ક્ષય ઉપશમ જે આવે રે;
દર્શન તેહીજ આતમા, શું હોય નામ ધરાવે રે. વીર૦

દર્શનપદના ૬૭ ગુણઃ—

૧ પરમાર્થસંસ્તવરૂપ શ્રી સદ્દર્શનાયનમઃ
૨ પરમાર્થજ્ઞાતૃસેવનરૂપ શ્રી સદ્દર્શનાયનમઃ
૩ વ્યાપન્નદર્શનવર્જનરૂપ શ્રી સદ્દર્શનાયનમઃ
૪ કુદર્શનવર્જનરૂપ શ્રી સ૦
૫ શુશ્રૂષારૂપ શ્રી સ૦
૬ ધર્મરાગરૂપ શ્રી સ૦
૭ વૈયાવૃત્યરૂપ શ્રી સ૦
૮ અર્હદ્વિનયરૂપ શ્રી સ૦
૯ સિદ્ધવિનયરૂપ શ્રી સ૦
૧૦ ચૈત્યવિનયરૂપ શ્રી સ૦
૧૧ શ્રુતવિનયરૂપ શ્રી સ૦
૧૨ ધર્મવિનયરૂપ શ્રી સ૦
૧૩ સાધુવર્ગવિનયરૂપ શ્રી સ૦
૧૪ આચાર્યવિનયરૂપ શ્રી સ૦
૧૫ ઉપાધ્યાયવિનયરૂપ શ્રી સ૦
૧૬ પ્રવચન વિનયરૂપ શ્રી સ૦
૧૭ દર્શનવિનયરૂપ શ્રી સ૦
૧૮ "સંસારે શ્રી જિન.સાર" ઇતિ ચિન્તરૂપ શ્રી સ૦-
૧૯ "સંસારે શ્રી જિનમતં-સારમ્" ઇતિ ચિન્તન રૂપ શ્રી સદ્દર્શ૦
૨૦ "સંસારેજિનમત સ્થિત શ્રી સાધ્વાદિ સારમ્" ઇતિ ચિન્તનરૂપ શ્રી સ૦
૨૧ શંકાદૂષણરહિતાય શ્રી સ૦-
૨૨ કાંક્ષાદૂષણરહિતાય શ્રી સ૦-
૨૩ વિચિકિત્સાદૂષણરહિતાય શ્રી સ૦
૨૪ કુદષ્ટિપ્રશંસાદૂષણરહિતાય „
૨૫ તત્પરિચયદૂષણરહિતાય શ્રી સ૦
૨૬ પ્રવચનપ્રભાવકરૂપ શ્રી સ૦
૨૭ ધર્મકથાપ્રભાવકરૂપ શ્રી સ૦
૨૮ વાદિપ્રભાવકરૂપ શ્રી સ૦
૨૯ નૈમિત્તિકપ્રભાવકરૂપ શ્રી સ૦
૩૦ તપસ્વીપ્રભાવકરૂપ શ્રી સ૦
૩૧ પ્રજ્ઞપ્ત્યાદિવિદ્યાભૃત્પ્રભાવકરૂપ શ્રી સ૦
૩૨ ચૂર્ણાગ-જનાદિસિદ્ધપ્રભાવકરૂપ શ્રી સ૦
૩૩ કવિપ્રભાવકરૂપ શ્રી સ૦
૩૪ જિનશાસને કૌશલ્યભૂષણરૂપ શ્રી સ૦

૩૫ પ્રભાવના ભૂષણરૂપ શ્રી સ૦
૩૬ તીર્થસેવાભૂષણરૂપ શ્રી સ૦
૩૭ ધૈર્યભૂષણરૂપ શ્રી સ૦
૩૮ જિનશાસને ભક્તિભૂષણ-
રૂપ શ્રી સ૦
૩૯ ઉપશમગુણરૂપ શ્રી સ૦
૪૦ સંવેગગુણરૂપ શ્રી સ૦
૪૧ નિર્વેદગુણરૂપ શ્રી સ૦
૪૨ અનુકમ્પાગુણરૂપ શ્રી સ૦
૪૩ અસ્તિકયગુણરૂપ શ્રી સ૦
૪૪ પરતીર્થિકાદિવંદનવર્જન-
રૂપ શ્રી સ૦
૪૫ પરતીર્થિકાદિનમસ્કારવર્જ
નરૂપ શ્રી સ૦
૪૬ પરતીર્થિકાદિઆલાપવર્જ-
નરૂપ શ્રી સ૦
૪૭ પરતીર્થિકાદિસલાપવર્જન-
રૂપ શ્રી સ૦
૪૮ પરતીર્થિકાદિઅશનાદિદા-
નવર્જનરૂપ શ્રી સ૦
૪૯ પરતીર્થિકાદિગન્ધપુષ્પાદિ-
પ્રેષણવર્જનરૂપ શ્રી સ૦
૫૦ રાજાભિયોગાકારયુક્ત શ્રીસ૦
૫૧ ગણાભિયોગાકારયુકત શ્રીસ૦
૫૨ બલાભિયોગાકારયુકત શ્રી સ૦
૫૩ સુરાભિયોગાકારયુકતશ્રીસ૦
૫૪ કાન્તારવૃત્યાકારયુકતશ્રીસ૦
૫૫ ગુરુનિગ્રહાકારયુકત શ્રીસ૦
૫૬ "સમ્યકત્વં ચારિત્ર ધર્મ-
સ્ય મૂલમ્" ઇતિચિન્ત-
નરૂપ શ્રી સ૦
૫૭ "સમ્યકત્વં ધર્મપુરસ્ય
દ્વારમ્" ઇતિચિન્તનરૂપ
શ્રી સ૦
૫૮ "સમ્યકત્વં ધર્મસ્ય : પ્રતિ-
ષ્ઠાનમ્" ઇતિચિન્તનરૂપ
શ્રી સ૦
૫૯ "સમ્યકત્વં ધર્મસ્યધારઃ"
ઇતિચિન્તનરૂપ શ્રી સ૦
૬૦ "સમ્યકત્વં ધર્મસ્યભા-
જનમ્" ઇતિચિન્તનરૂપ
શ્રી સ૦
૬૧ "સમ્યકત્વં ધર્મસ્ય નિધિ-
સન્નિભમ્" ઇતિચિન્તન-
રૂપ શ્રી સ૦
૬૨ "અસ્તિ જીવઃ" ઇતિશ્ર-
દ્ધાનસ્થાનયુકત શ્રી સ૦
૬૩ "સ ચ જીવો નિત્યઃ" ઇતિ
શ્રદ્ધાનસ્થાનયુકત શ્રી સ૦

૬૪ "સ ચ જીવઃ કર્મ્માણિ કરોતિ" ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્ત શ્રી સ૦

૬૫ "સ ચ જીવઃસ્વકૃતકર્મ્માણિ વેદયતિ" ઇતિશ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્ત શ્રી સ૦

૬૬ "જીવસ્યાસ્તિ નિર્વાણમ્" ઇતિશ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્ત શ્રી સદ્દર્શના૦

૬૭ "અસ્તિ મોક્ષોપાયઃ" ઇતિશ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્ત શ્રી સદ્દર્શનાય નમઃ

સાતમો દિવસ

પદ- શ્રી જ્ઞાન.
જાપ-ૐ હ્રીં નમો નાણસ્સ.
નવકારવાલી-વીસ.
વર્ણ-સફેદ. આયંબિલ એક ધાનનું. તે ચોખાનું.

કાઉસગ્ગ લોગસ્સ-૫૧.
સ્વસ્તિક-૫૧.
ખમાસમણા-૫૧.
પ્રદક્ષિણા-૫૧.

ખમાસમણાનો દુહોઃ—

જ્ઞાનવરણીય જે કર્મ છે, ક્ષય ઉપશમ તસ થાય રે;
તો હુએ એહીજ આતમા, જ્ઞાન અબોધતા જાય રે. વીર૦

જ્ઞાનપદના ૫૧ ગુણઃ—

૧ સ્પર્શનેન્દ્રિય વ્યગ-જનાવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ

૨ રસનેન્દ્રિયવ્યગ-જનાવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ

૩ ઘ્રાણેન્દ્રિયગ-જનાવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ

૪ શ્રોત્રેન્દ્રિયવ્યગ-જનાવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ

૫ સ્પર્શનેન્દ્રિય-અર્થાવગ્રહમ-
તિજ્ઞાનાય નમઃ
૬ રસનેન્દ્રિય-અર્થાવગ્રહમતિ-
જ્ઞાનાય નમઃ
૭ ઘ્રાણેન્દ્રિય અર્થાવગ્રહમતિ-
જ્ઞાનાયમ નમઃ
૮ ચક્ષુરિન્દ્રિયઅર્થાવગ્રહમતિ-
જ્ઞાનાય નમઃ
૯ શ્રોત્રેન્દ્રિય-અર્થાવગ્રહમતિ-
જ્ઞાનાય નમઃ
૧૦ માનસાર્થાવગ્રહમતિજ્ઞાનાય
નમઃ
૧૧ સ્પર્શનેન્દ્રિય–ઇહામતિજ્ઞા-
નાય નમઃ
૧૨ રસનેન્દ્રિય-ઇહામતિજ્ઞાનાય
નમઃ
૧૩ ઘ્રાણેન્દ્રિય-ઇહામતિજ્ઞાનાય
નમઃ
૧૪ ચક્ષુરિન્દ્રય ઇહામતિજ્ઞાના
ય નમઃ
૧૫ શ્રોત્રેન્દ્રિયઇહામતિજ્ઞાનાય
નમઃ
૧૬ મનઇહામતિજ્ઞાનાય નમઃ
૧૭ સ્પર્શેન્દ્રિય–અપાયમતિ
જ્ઞાનાય નમઃ
૧૮ રસનેન્દ્રિય–અપાયમતિ
જ્ઞાનાય નમઃ
૧૯ ઘ્રાણેન્દ્રિય–અપાયમતિ
જ્ઞાનાય નમઃ
૨૦ ચક્ષુરિન્દ્રિય–અપાયમતિ
જ્ઞાનાય નમઃ
૨૧ શ્રોત્રેન્દ્રિય–અપાયમતિ
જ્ઞાનાય નમઃ
૨૨ મન અપાયમતિજ્ઞાનાય
નમઃ
૨૩ સ્પર્શનેન્દ્રિય–ધારણા
મતિજ્ઞાનાય નમઃ
૨૪ રસનેન્દ્રિય–ધારણામતિ
જ્ઞાનાય નમઃ
૨૫ ઘ્રાણેન્દ્રિય–ધારણામતિ
જ્ઞાનાય નમઃ
૨૬ ચક્ષુરિન્દ્રિય–ધારણા
મતિજ્ઞાનાયનમઃ
૨૭ શ્રોત્રેન્દ્રિય–ધારણામતિ
જ્ઞાનાય નમઃ
૨૮ મનોધારણામતિજ્ઞાનાય
નમઃ
૨૯ અક્ષરશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
૩૦ અનક્ષરશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
૩૧ સંજ્ઞિશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૩૨ અસંજ્ઞિશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
૩૩ સમ્યક્શ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
૩૪ મિથ્યાશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
૩૫ સાદિશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
૩૬ અનાદિશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
૩૭ સપર્યવસિતશ્રુતજ્ઞાનાયનમઃ
૩૮ અપર્યવસિતશ્રુતજ્ઞાનાયનમઃ
૩૯ ગમિકશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
૪૦ અગમિકશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
૪૧ અઙ્ગપ્રવિષ્ટશ્રુતજ્ઞાનાયનમઃ
૪૨ અનઙ્ગપ્રવિષ્ટશ્રુતજ્ઞાનાયનમઃ
૪૩ અનુગામિ-અવધિજ્ઞાનાય નમઃ
૪૪ અનનુગામિ અવધિજ્ઞાનાય નમઃ
૪૫ વર્ધમાન-અવધિજ્ઞાનાય નમઃ
૪૭ હીયમાન અવધિજ્ઞાનાય નમઃ
૪૭ પ્રતિપાતિ-અવધિજ્ઞાનાય નમઃ
૪૮ અપ્રતિપાતિ-અવધિજ્ઞાનાય નમઃ
૪૯ ઋજુમતિમનઃ પર્યવજ્ઞાનાય નમઃ
૫૦ વિપુલમતિમનઃ પર્યવજ્ઞાનાય નમઃ
૫૧ લોકાલોકપ્રકાશક કેવલજ્ઞાનાય નમઃ

આઠમો દિવસ

૫૬—શ્રી ચારિત્ર
જાપ—ૐ હ્રીઁ નમો ચારિત્તસ્સ.
નવકારવાલી—વીશ.
વર્ણ-સફેદ. આયંબિલ એક ધાન્યનું. તે ચોખાનું.
કાઉસગ્ગ લોગસ્સ-૭૦
સ્વસ્તિક-૭૦
ખમાસમણા-૭૦
પ્રદક્ષિણા-૭૦.

ખમાસમણાનો દુહો—:

જાણ્ચારિત્ર તે આતમા, નિજ સ્વભાવમાં રમતો રે;
લેશ્યા શુદ્ધ અલંકર્યો, મોહ વને નવી ભગતો રે વીર૦

ચારિત્રપદના ૭૦ ગુણ—

૧ પ્રાણાતિપાતવિરમણ રૂપ ચારિત્રાય નમઃ
૨ મૃષાવાદવિરમણરૂપચારિ૦
૩ અદત્તાદાનવિરમણરૂપચારિ૦
૪ મૈથુનવિરમણરૂપચારિ૦
૫ પરિગ્રહવિરમણરૂપચારિ૦
૬ ક્ષમાધર્મરૂપચારિત્રાય નમઃ
૭ આર્જવધર્મરૂપચારિ૦
૮ મૃદુતાધર્મરૂપચારિ૦
૯ મુક્તિધર્મરૂપચારિ૦
૧૦ તપોધર્મરૂપચારિ૦
૧૧ સંયધર્મરૂપચારિ૦
૧૨ સત્યધર્મરૂપચારિ૦
૧૩ શૌચધર્મરૂપચારિ૦
૧૪ અકિંચનધર્મરૂપચારિ૦
૧૫ બ્રહ્મચર્યધર્મરૂપચારિ૦
૧૬ પૃથિવીરક્ષાસંયમચારિ૦
૧૭ ઉદકરક્ષાસંયમચારિ૦
૧૮ તેજોરક્ષાસંયમચારિ૦
૧૯ વાયુરક્ષાસંયમચારિ૦
૨૦ વનસ્પતિરક્ષાસંયમચારિ૦
૨૧ દ્વીન્દ્રિયરક્ષાસંયમચારિ૦
૨૨ ત્રીન્દ્રિયરક્ષાસંયમચારિ૦
૨૩ ચતુરિન્દ્રિયરક્ષાસંયમચારિ૦
૨૪ પઞ્ચેન્દ્રિયરક્ષાસંયમચારિ૦
૨૫ અજીવરક્ષાસંયમચારિ૦
૨૬ પ્રેક્ષાસંયમચારિ૦
૨૭ ઉપેક્ષાસંયમચારિ૦
૨૮ અતિરિક્તવસ્ત્રભક્તાદિ પરિસ્થાપનત્યાગરૂપસંયમ ચારિ૦
૨૯ પ્રમાર્જનરૂપસંયમચારિ૦
૩૦ મનઃસંયમચારિ૦
૩૧ વાક્સંયમચારિ૦
૩૨ કાયસંયમચારિ૦
૩૩ આચાર્યવૈયાવૃત્યરૂપસંયમ ચારિ૦
૩૪ ઉપાધ્યાય વૈયાવૃત્યરૂપ સંયમચારિ૦

૩૫ તપસ્વીવૈયાવૃત્યરૂપસંયમ ચારિ૦

૩૬ લઘુશિષ્યાદિવૈયાવૃત્યરૂપ ચારિ૦

૩૭ ગ્લાનસાધુવૈયાવૃત્યરૂપ ચારિ૦

૩૮ સાધુવૈયાવૃત્યરૂપચારિ૦

૩૯ શ્રમણોપાસકવૈયાવૃત્યરૂપ ચારિ૦

૪૦ સંઘવૈયાવૃત્યરૂપચારિ૦

૪૧ કુલવૈયાવૃત્યરૂપચારિ૦

૪૨ ગણવૈયાવૃત્યરૂપચારિ૦

૪૩ પશુપણ્ડકાદિરહિત વસતિવસનબ્રહ્મગુપ્તિચારિ૦

૪૪ સ્ત્રીહાસ્યાદિવિકથાવર્જન બ્રહ્મગુપ્તિચારિ૦

૪૫ સ્ત્રી–આસનવર્જનબ્રહ્મ-ગુપ્તિ ચારિ૦

૪૬ સ્ત્રીઅઙ્ગોપાઙ્ગનિરીક્ષણ વર્જનબ્રહ્મગુપ્તિચારિ૦

૪૭ કુડયન્તરસ્થિતસ્ત્રીહાવભાવ શ્રવણવર્જનબ્રહ્મગુપ્તિ ચારિ૦

૪૮ પૂર્વસ્ત્રીસંભોગચિન્તનવર્જનબ્રહ્મગુપ્તિચારિ૦

૪૯ અતિસરસઆહારવર્જન બ્રહ્મગુપ્તિ ચારિ૦

૫૦ અતિઆહારકરણવર્જન-બ્રહ્મગુપ્તિચારિ૦

૫૧ અઙ્ગવિભૂષાવર્જનબ્રહ્મ-ગુપ્તિચારિ૦

૫૨ અનશનતપોરૂપચારિ૦

૫૩ ઔનોદર્યતપોરૂપચારિ૦

૫૪ વૃત્તિસંક્ષેપતપોરૂપચારિ૦

૫૫ રસત્યાગતપોરૂપચારિ૦

૫૬ કાયક્લેશતપોરૂપચારિ૦

૫૭ સંલેષણાતપોરૂપચારિ૦

૫૮ પાયશ્ચિત્તતપોરૂપચારિ૦

૫૯ વિનયતપોરૂપચારિ૦

૬૦ વૈયાવૃત્યતપોરૂપચારિ૦

૬૧ સ્વાધ્યાયતપોરૂપચારિ૦

૬૨ ધ્યાનતપોરૂપચારિ૦

૬૩ કાર્યોત્સર્ગતપોરૂપચારિ૦

૬૪ અનન્તજ્ઞાનસંયુક્તચારિ૦

૬૫ અનન્તદર્શનસંયુક્તચારિ૦

૬૬ અનન્તચારિત્રસંયુક્તચારિ૦

૬૭ ક્રોધનિગ્રહકરણચારિ૦

૬૮ માનનિગ્રહકરણચારિ૦

૬૯ માયાનિગ્રહકરણચારિ૦

૭૦ લોભનિગ્રહકરણચારિ૦

નવમો દિવસ

પદ—શ્રીતપ.
જાપ—ૐ હ્રીં નમો તવસ્સ
નવકારવાલી—વીશ.
વર્ણ—સફેદ. આયંબિલ એક ધાનનું. તે ચોખાનું.

કાઉસગ્ગ લોગસ્સ.–૫૦
સ્વસ્તિક—૫૦
ખમાસમણા—૫૦
પ્રદક્ષિણા—૫૦

ખમાસમણાનો દુહો:—

ઇચ્છારોધે સંવરી, પરિણતિ સમતા યોગ રે,
તપ તે એહીજ આતમા, વર્તે નિજ ગુણ ભોગેરે;
વીર જિનેશ્વર ઉપદિશે, સાંભળજો ચિત્ત લાઈરે;
આતમ ધ્યાને આતમા, ઋદ્ધિ મળે સવિ આઈરે—વીર૦

તપ પદના ૫૦ ગુણ:—

૧ યાવયત્કથિક તપસે નમ:
૨ ઇત્વરકથિક તપસે નમ:
૩ બાહ્ય–ઔનોદર્ય તપસે૦
૪ અભ્યન્તર–ઔનોદર્ય તપસે૦
૫ દ્રવ્યત:–વૃત્તિસંક્ષેપ તપસે૦
૬ ક્ષેત્રત:—વૃત્તિસંક્ષેપ તપસે૦
૭ કાલત:—વૃત્તિસંક્ષેપ તપસે૦
૮ ભાવત:—વૃત્તિસંક્ષેપ તપસે૦
૯ કાયક્લેશ તપસે નમ:
૧૦ રસત્યાગ તપસે નમ:
૧૧ ઇન્દ્રિય–કષાય–યોગવિષયકસંલીનતા તપસે નમ:
૧૨ સ્ત્રી–પશુ–પણ્ડકાદિવર્જિતસ્થાનાવસ્થિત તપસે નમ:
૧૩ આલોચનપ્રાયશ્ચિત્ત તપસે૦

૧૪ પ્રતિક્રમણપ્રાયશ્ચિત્ત તપસે૦
૧૫ મિશ્રપ્રાયશ્ચિત્ત તપસે નમઃ
૧૬ વિવેકપ્રાયશ્ચિત્ત તપસે નમ:
૧૭ કાર્યોત્સર્ગપ્રાયશ્ચિત્ત તપસે
૧૮ તપઃપ્રાયશ્ચિત્ત તપસે નમ:
૧૯ છેદપ્રાયશ્ચિત્ત તપસે નમ:
૨૦ મૂલપ્રાયશ્ચિત્ત તપસે નમ:
૨૧ અનવસ્થિતપ્રાયાશ્ચિત તપસે
૨૨ પારાગ્ચિતપ્રાયશ્ચિત્ત તપસે૦
૨૩ જ્ઞાનવિનયરૂપ તપસે નમ:
૨૪ દર્શનવિનયરૂપ તપસે નમ:
૨૫ ચારિત્રવિનયરૂપ તપસે નમ:
૨૬ મનોવિનયરૂપ તપસે નમ:
૨૭ વચનવિનયરૂપ તપસે નમ:
૨૮ કાયવિનયરૂપ તપસે નમઃ
૨૯ ઉપચારવિનયરૂપ તપસે નમ:
૩૦ આચાર્યવૈયાવૃત્ય તપસે નમ:
૩૧ ઉપાધ્યાયવૈયાવૃત્ય તપસે નમ:
૩૨ સાધુવૈયાવૃત્ય તપસે નમ:
૩૩ તપસ્વિવૈયાવૃત્ય તપસે નમ:
૩૪ લઘુશિષ્યાદિવૈયાવૃત્ય તપસે૦
૩૫ ગ્લાનસાધુવૈયાવૃત્ય તપસે૦
૩૬ શ્રમણોપાસકવૈયાવૃત્ય તપસે૦
૩૭ સંઘવૈયાવૃત્ય તપસે નમ:
૩૮ કુલવૈયાવૃત્ય તપસે નમ:

૩૯ ગણુવૈયાવૃત્ય તપસે નમ:
૪૦ વાચના તપસે નમ:
૪૧ પૃચ્છના તપસે નમઃ
૪૨ પરાવર્ત્તના તપસે નમ:
૪૩ અનુપ્રેક્ષા તપસે નમઃ
૪૪ ધર્મકથા તપસે નમ:
૪૫ આર્ત્તધ્યાનનિવૃત્તિ તપસે૦
૪૬ રૌદ્રધ્યાનનિવૃત્તિ તપસે૦
૪૭ ધર્મધ્યાનચિન્તન તપસે૦
૪૮ શુક્લધ્યાનચિન્તન તપસે૦
૪૯ બાહ્યકાયોત્સર્ગ તપસે૦
૫૦ અભ્યન્તરકાર્યોત્સર્ગ તપસે૦

છેલ્લે દિવસે વિશેષમાં નવપદજી મહારાજની વિસ્તારથી પૂજા ભણાવવી, તથા ફળ–ફુલ નૈવેદ્ય વગેરે વિશેષ ચઢાવવાં. નવપદ મંડળ રચના કરવી. રાત્રિ જાગરણ કરવું. શ્રીપાળ રાજાનો રાસ પૂર્ણ કરવો.

નવપદ મંડળની રચનાનો વિધિ

શાલિ [ચોખા] પ્રમુખ પાંચ વર્ણના ધાન્ય એકઠા કરી સિદ્ધચક્રના મંડળની રચના કરવી. અરિહંતાદિક નવેય પદોને વિષે શ્રીફળના ગોળાઓ મૂકવા. બીજોરા, ખારેક, દાડમ, નારંગી, સોપારી ઈત્યાદિ ફળ ગોઠવીને મૂકવા. નવગ્રહ અને દશ દિક્પાળની રચના કરવી. મંડળ જેમ બને તેમ સુશોભિત થાય તેવી રીતે સોના રૂપાના વરખથી તથા ધ્વજાઓ વિગેરેથી શણગારી આકર્ષક બનાવવું. રચનાની વિશેષ ગોઠવણ તેના જાણકાર પાસેથી શીખી લેવી.

પારણાના દિવસનો વિધિ

પારણાને દિવસે ઓછામાં ઓછું બિયાસણાનું પચ્ચક્ખાણ કરવું. હમેશ મુજબ પ્રતિક્રમણ, પડિલેહણ, દેવવંદન ઇત્યાદિક કરી નાહી, શુદ્ધ થઇ, સ્નાન તથા સત્તરભેદી પૂજા ભણાવવી. તે દિવસે કાઉસગ્ગ, સ્વસ્તિક, પ્રદક્ષિણા નવ નવ કરવા, તથા ખમાસમણા નવ નવ દેવા. ૐ હ્રીં શ્રી **વિમલેશ્વરચક્રેશ્વરીપુજિતાય શ્રી સિદ્ધચક્રાય નમઃ એ** પદની વીસ નવકારવાળી ગણવી.

કાઉસગ્ગ કરવાનો વિધિ

ખમાસમણા દઇ "ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ (જે દિવસ જે પદ હોય તે પદ) આરાધનાર્થે કાઉસગ્ગ કરૂં ? ઇચ્છં" કહી "**વન્દણવત્તિઆએ૦ અન્નત્થ૦**" કહી, (જેટલા લોગસ્સનો હોય તેટલાનો) કાઉસગ્ગ કરવો. કાઉસગ્ગ પારી ને પ્રગટ રીતે એક લોગસ્સ કહેવો.

પડિલેહણનો વિધિ.

ખમાસમણ દેઇ, ઇરિયાવહિયં **પડીકકમી "ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવાન્ પડિલેહણ કરૂં ? ઇચ્છં"** કહી, ક્રિયામાં વપરાતા સર્વ ઉપકરણોની પ્રતિલેખના કરવી, પછી ઇરિયાવહિય પડિક્કમી કાજો લેવો. કાજો જોઇ સામાયિકમાં હોઈએ તો ઈરિયાવહીયં **પડિકકમી "અણુજાણહ જસ્સગ્ગો"** કહી, ત્રણ વખત "**વોસિરે**" કહી, યોગ્ય સ્થાનકે પરઠવવો.

દેવવંદનનો વિધિ.

પ્રથમ-ઇરિયાવહિયં પડિક્કમી, ઉત્તરાસંગ નાખી **ચૈત્યવંદન કરવું, નમુત્થુણં** સુધી કહી, જયવિયરાય અડધા કહેવાં. પછી **ખમાસમણ** દેઈ ચૈત્યવંદનનો આદેશ માગી **ચૈત્યવંદન** બોલવું. **નમુત્થુણં** સુધી કહી, ઉભા થઇ **"અરિહંત ચેઈયાણં૦ વંદણવત્તિ૦ અન્નત્થ૦"** કહી એક **નવકારનો** કાઉસગ્ગ કરવો, પારી, **નમોઽર્હત્‌સિધ્ધા૦** કહી, **પહેલી થોય** કહેવી. પછી **"લોગસ્સ૦ વંદણ૦ અન્નત્થ૦"** કહી, **એક નવકારનો** કાઉસગ્ગ પારી, **બીજી થોય** કહેવી. તે પ્રમાણે **પુખ્ખવર૦** અને **સિધ્ધાણં બુધ્ધાણં** કહી અનુક્રમે **ત્રીજી ને ચોથી થોય** બોલવી. છેલ્લી થોય વખતે ફરી **"નમોઽર્હત્"** બોલવું. અને **"વંદણવત્તિ૦"** ને બદલે **વેયાવચ્ચગરાણં૦"** કહેવું. પછી **નમુત્થુણં** કહી પ્રથમની વિધિ પ્રમાણે બીજી ચાર થોયો કહી નમુત્થુણં, જાવંતિ ચેઇયાઇં, જાવંત કેવિસાહુ૦ કહી, સ્તવન બોલવું. પછી જયવિયરાય અડધા કહેવા. ફરી ખમાસમણ દેઇ ત્રીજું ચૈત્યવંદન નમુત્થુણં સુધી કરવું. પછી જયવિયરાય આખા કહેવા. સવારના દેવવંદન પછી ખમાસમણ દેઇ, ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સજ્ઝાય કરૂં ? ઇચ્છં. કહી એક નવકાર બોલી મન્‍હ જિણાણંની સજ્ઝાય કહેવી. મધ્યાન્હ તથા સાંજના દેવવંદનમાં સજ્ઝાય કહેવાની જરૂર નથી.

પચ્ચક્ખાણ પારવાનો વિધિ.

ઈરિયાવહિયં પડિક્કમી, જગચિંતામણિનું ચૈત્યવંદન૦ નમુત્થુણં૦ જાવંતિ ચેઇયાઈં૦ જાવંત કેવિસાહૂ૦ નમોઽર્હત્૦ ઉવસગ્ગહરં યાવત્ જયવિયરાય૦ પૂરા પર્યંત કરવું.

પછી સજઝાયનો આદેશ માગી, નવકાર ગણી, મન્હ-જિણાણંની સજઝાય કહેવી. પછી ખમાસમણ દઇ, " ઇચ્છા૦ કહી મુહપતિ પડિલેહવી. પછી ખમાસમણ દઇ " ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવાન્ પચ્ચક્ખાણ પારૂં ? " "યથાશક્તિ" ખમા૦ ઇચ્છા૦ પચ્ચક્ખાણ પાર્યું, " " તહત્તિ " કહી, મુઠીવાળી જમણો હાથ ચરવળા ઉપર સ્થાપી, એક નવકારગણી.

" ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિયં પોરિસી, સાઢ પોરિસી સૂરે ઉગ્ગએ પુરિમુઢ્ઢ મુટ્ઠીસહિયં પચ્ચક્ખાણ કર્યું, ચોવિહાર, આયંબિલ, એકાસણું, પચ્ચક્ખાણ કર્યું, તિવિહાર પચ્ચક્-ખાણં ફાસિયં, પાલિયં, સોહિયં, તીરિયં, કીટ્ટિયં, આરા-હિયં, જંચ ન આરાહિયં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

આ પ્રમાણે પાઠ બોલી એક નવકાર ગણી પચ્ચક્ખાણ પારવું.

જમ્યા પછી ચૈત્યવંદન કરવાનો વિધિ.

ખમાસમણ દેઇ ઇરિયાવહિયં પડિક્કમી, ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ચૈત્યવંદન કરૂં ? ઈચ્છં કહી જનચિંતા-મણિનું ચૈત્યવંદન જયવિયરાય પર્યંત કરવું. દેરાસરે કરો તો અરિહંત ચેઈયાણં વંદણ૦ અન્નત્થ૦ કહી, એક નવકારનો કાઉસગ્ગ કરી પારી થોય કહેવી.

મન્હજિણાણંની સજ્ઝાય.

મન્હ જિણાણં આણં મિચ્છં પરિહરહ, ધરહ સમ્મત્ત
છવ્વિહ આવસ્સયંમિ, ઉજ્જુત્તો હોઈ પઈ દિવસં ॥૧॥
પવ્વેસુ પોસહવયં, દાણં, સીલં તવો અ, ભાવો અ.
સજ્ઝાય-નમુક્કારો, પરોવયારો અ, જયણા અ ॥ ૨ ॥
જિણપૂઆ, જિણથુણણં, ગુરુથુઅ, સાહમ્મિઆણ વચ્છલ્લં,
વવહારસ્ય ય સુદ્ધી, રહજત્તા તિત્થજત્તા ય ॥ ૩ ॥
ઉવસમ—વિવેગ-સંવર,—ભાસાસમઇ- છજીવકરુણા ય,
ધમ્મિઅજણસંસગ્ગો, કરણદમો, ચરણપરિણામો ॥ ૪ ॥
સંઘોવરિ બહુમાણો, પુત્થયલિહણં, પભાવણા તિત્થે,
સટ્ઢાણ કિચ્ચમેઅં, નિચ્ચં સુગુરુવએસેણં ॥ ૫ ॥

સંથારા પોરિસી સૂત્ર.

નિસીહિ નિસીહિ નિસીહિ, નમો ખમાસમણાણં ગોયમાઇણં મહામુણીણં. અણુજાણહ જિટ્ઠિ (૬) જ્જા ! અણુજાણહ પરમગુરૂ ! ગુરૂગુણરયણેહિં મંડિયસરીરા ! બહુ-પડિપુન્ના પોરિસિ, રાઇંયસંથારએ ઠામિ. ૧

અણુજાણહ સંથારં, બાહુવહાણેણ વામપાસેણં,
કુક્કુડિપાયપસારણ, અતરંત પમજ્જએ ભૂમિં ૨
સંકોઈઅ સંડાસા, ઉવ્વટ્ટંતે અ કાયપડિલેહા,
દવ્વાઇ ઉવઓગં, ઊસાસનીરુંભણાલોએ. ૩
જઇ મે હુજ્જ પમાઓ, ઈમસ્સ દેહસ્સિમાઇ રયણીએ,
આહારમુવહિદેહં, સવ્વં તિવિહેણ વોસિરિઅં ૪

ચત્તારિ મંગલં-અરિહંતા મંગલં, સિદ્ધા મંગલં, સાહૂ મંગલં, કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો મંગલં, ૫

ચત્તારિ લોગુત્તમા--અરિહંતા લોગુત્તમા, સિદ્ધા લોગુત્તમા, સાહુ લોગુત્તમા, કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો લોગુત્તમો ૬

ચત્તારિ સરણં પવજ્જામિ,–અરિહંતે સરણં પવજ્જામિ, સિધ્ધે સરણં પવજ્જામિ, સાહુ સરણં પવજ્જામિ, કેવલિપન્નત્તં ધમ્મં સરણં પવજ્જામિ. ૭

પાણાઇવાયમલિઅં, ચોરિક્કં, મેહુણં, દવિણમુચ્છં,
કોહં, માણં, માયં, લોભં પિજ્જં, તહા, દોસં. ૮

કલહં, અબ્ભક્ખાણં, પેસુન્નં, રઇઅરઇસમાઉત્તં;
પરપરિવાયં, માયા–મોસં, મિચ્છત્તસલ્લં ચ. ૯

વોસિરિસુ ઇમાઇં મુક્ખમગ્ગસંસગ્ગવિગ્ઘભૂઆઇં,
દુગ્ગઇનિબંધણાઇં, અટ્ઠારસ પાવઠાણાઇં. ૧૦

" એગોહં, નત્થિ મે કોઇ, નાહમન્નસ્સ કસ્સઇ "
એવં અદીણમણસો; અપ્પાણમણુસાસઇ. ૧૧

" એગો મે સાસઓ અપ્પા, નાણદંસણસંજુઓ
સેસા મે બાહિરા ભાવા, સવ્વે સંજોગલક્ખણા. ૧૨

સંજોગમૂલા જીવેણ, પત્તા દુક્ખપરંપરા,
તમ્હા સંજોગસંબંધ, સવ્વં તિવિહેણ વોસિરિઅં. ૧૩

અરિહંતો મહા દેવો, જાવજ્જીવં સુસાહુણો ગુરુણો,
જિણપણ્ણત્તં તત્તં, ઇઅ સમ્મત્તં મએ ગહિઅં. ૧૪

ખમિઅ, ખમાવિઅ, મઇ ખમિઅ સવ્વહ જીવનિકાય,
સિદ્ધહ સાખ આલોયણહ, મુજ્ઝહ વઇર ન ભાવ. ૧૫

સવ્વે જીવા કમ્મવસ, ચઉદહરાજ ભમંત;
તે મે સવ્વ ખમાવિઆ, મુજ્ઝવિ તેહ ખમંત. ૧૬

જં જં મણેણ બદ્ધં, જં જં વાએણ ભાસિયં પાવં,
જં જં કાએણ કયં, મિચ્છામિ દુક્કડં તસ્સ. ૧૭

આયંબિલનું પચ્ચક્ખાણ.

ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિયં પોરિસી સાઢપોરિસી, સૂરે ઉગ્ગએ પુરિમડ્ઢ, અવડ્ઢ, મુટ્ઠિસહિયં પચ્ચક્ખાઇ, ઉગ્ગએ સૂરે ચઉવ્વિસંપિ આહારં અસણં પાણં ખાઇમં સાઇમં અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં સાહુવયણેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, આયંબિલં પચ્ચક્ખાઇ, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, લેવાલેવેણં, ગિહત્થસંસટ્ઠેણં ઉક્ખિત્તવિવેગેણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં. એગાસણં પચ્ચક્ખાઇ *તિવિહંપિ આહારં-અસણં ખાઇમં સાઇમં અન્નત્થણાભોગેણં; સહસાગારેણં, સાગારિયાગારેણં, આઉંટણપસારેણં; ગુરૂઅબ્ભુટ્ઠાણેણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં. પાણસ્સ લેવેણ વા અલેવેણવા અચ્છેણ વા બહુલેવેણ વા સસિત્થેણ વા અસિત્થેણ વા વોસિરઇ.

આયંબિલ કરી મુખશુદ્ધિ કર્યા પછી ઉઠતાં તિવિહારનું પચ્ચક્ખાણ.

દિવસચરિમં પચ્ચક્ખાઈ, તિવિહંપિ આહારં અસણં ખાઇમં સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરઇ.

---

* ઠામ ચઉવિહાર કરવો હોય તો—

"એગાસણં ચઉવ્વિહંપિ આહારં અસણં પાણં ખાઇમં સાઇમં" એ પ્રમાણે બોલવું.

પારણાને દિવસે એકાસણા બિયાસણાનું પચ્ચકખાણ-

ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિયં પોરિસી, સાઢપોરિસી, મુટ્ઠિસહિયં પચ્ચક્ખાઇ, ઉગ્ગએ સૂરે ચઉવ્વિહંપિ આહારં અસણં પાણં ખાઇમં સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુવયણેણં, મહત્તરાગારેણં સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં,વિગઇઓ પચ્ચક્ખાઇ, અન્નત્થણાભોગેણં સહસાગારેણંલેવાલેવેણં, ગિહત્થસંસટ્ઠેણં, ઉક્ખિત્તવિવેગેણં, પડુચ્ચમક્ખિયેણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં,*એગાસણં, બિયાસણં પચ્ચક્ખાઇ, તિવિહંપિ આહારં, અસણં ખાઇમં સાઇમં અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, આઉંટણપસારેણં, ગુરુઅબ્ભુટ્ઠાણેણં પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં, પાણસ્સ લેવેણ વા અલેવેણ વા અચ્છેણ વા બહુલેવેણ વા સસિત્થેણ વા અસિત્થેણ વા વોસિરઇ.

॥ ઇતિ સિદ્ધચક્ર આરાધન વિધિ સંપૂર્ણ ॥

પંડિત શ્રી વીરવિજયજી કૃત

સ્નાત્ર પૂજા

પ્રથમ કળશ લઈ ઉભા રહેવું

॥ કાવ્યં દ્રુતવિલંબિત વૃત્તમ્ ॥

સરસ શાન્તિ સુધારસ સાગરં, શુચિતરં ગુણરત્ન મહાગરં;
ભવિકપંકજ બોધ દિવાકરં; પ્રતિદિનં પ્રણમામિ જિનેશ્વરં; ॥૧॥

(અહિં પખાળ કરવો.)

---

* જો બિયાસણું જ કરવું હોય તો ' એગાસણં ' બોલવું નહિ, અને એકાસણું કરવું હોય તો ' બિસાયણં ' બોલવું નહિ.

(દોહા)

કુસુમાભરણ ઉતારીને, પડિમા ધરિય વિવેક;
મજ્જનપીઠે થાપીને; કરીએ જળ અભિષેક. ॥૨॥
(કુસુમાંજલિની થાળી લઇને ઉભા રહેવું.)

॥ ગાથા ॥ આર્યા ગીતિ ॥

જિણજમ્મસમયે મેરૂ, સિંહરે રયણ કયણ કલસેહિં;
દેવાસુરહિણ્હવિઉ, તે ધન્ના જેહિં દિઠ્ઠોસિ. ॥ ૩ ॥
(પ્રભુના જમણા અંગુઠે ઢાળ બોલીને કુસુમાંજલિ મૂકવી.)
॥ નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ ॥

॥ કુસુમાંજલિ ॥ ઢાળ ॥

નિર્મલજળ કલશે ન્હવડાવે, વસ્ત્ર અમૂલખ અંગ ધરાવે
॥ કુસુમાંજલિ મેલો આદિજિણંદા ॥
સિદ્ધ સ્વરૂપી અંગ પખાલી, અ તમ નિર્મળ હુઇ સુકુમાળી. ॥કુ॥૪॥

॥ ગાથા ॥ આર્યા ગીતિ ॥ ઢાલ ॥

મચકુંદચંપમાલઇ, કમલાઇપુફ્ફપંચ વણ્ણાઇં,
જગનાહ ન્હવણ સમયે, દેવા કુસુમાંજલી દિતી. ॥ ૫ ॥
॥ નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ ॥

॥ કુસુમાંજલિ ॥ ઢાળ ॥

રયણ સિંહાસન જિન થાપીજે, કુસુમાંજલિ પ્રભુ
ચરણે દિજે કુસુમાંજલિ મેલો શાન્તિ જિણંદા. ॥ ૬ ॥

દોહા

જિણંતિહુંકાલયસિદ્ધની, પડિમા ગુણ ભંડાર;
તસુ ચરણે કુસુમાંજલિ, ભવિક દુરિત હરનાર ॥૭॥
॥ નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ ॥

॥ કુસુમાંજલિ ॥ ઢાળ ॥

કૃષ્ણાગરૂ વર ધૂપ ધરીજે, સુગંધકાર કુસુમાંજલિ દીજે
કુસુમાંજલિ મેલો નેમિ જિણંદા. ॥૮॥

॥ ગાથા આર્યા ગીતિ ॥

જસુપરિમલબલદહદિસિં, મહુકરઝંકાર સદ્દસંગીયા;
જિણ ચલણોવરિમુક્કા, સુરનર કુસુમાંજલિસિદ્ધા. ॥૯॥

॥ નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્ય· ॥

॥ કુસુમાંજલિ ॥ ઢાળ ॥

પાસ જિણેસર જગ જયકારી, જલથલ ફુલ ઉદક કરધારી
કુસુમાંજલિ મેલો પાર્શ્વજિણંદા ॥૧૦॥

॥ દોહા ॥

મૂકે કુસુમાંજલિ સુરા, વીરચરણ સુકુમાલ;
તે કુસુમાંજલિ ભવિકનાં, પાપ હરે ત્રણ કાળ ॥૧૧॥

॥ નમોઽર્હત્૦ ॥

॥ કુસુમાંજલિ ॥ ઢાળ ॥

વિવિધ કુસુમ વર જાતિ ગહેવી, જિનચરણે પણમંત ઠવેવી,
કુસુમાંજલિ મેલો વીર જિણંદા. ॥૧૨॥

॥ વસ્તુ છંદ ॥

ન્હવણકાળે ન્હવણકાળે, દેવદાણવ સમુચ્ચિય, કુસુમાંજલિ તહિ સંઠવિય, પરસંત દિસિ પરિમલ સુગંધિય, જિણપયકમલે નિવેડઈ, વિગ્ઘહર જસ નામ મંતો, અનંત ચઉવીસ જિન, વાસવ મલિય અસેસ. સા કુસુમાંજલિ સુહકરો, ચઉવિહ સંઘ વિશેષ કુસુમાંજલિ મેલો ચઉવીસજિણંદા. ॥ ૧૩ ॥

॥ નમોઽર્હત્૦ ॥

. કુસુમાંજલિ ॥ ઢાળ ॥

અનંત ચઉવીસી જિનજી જુહારૂં, વર્તમાન ચઉવીસી સંભારૂં,
કુસુમાંજલિ મેલો ચઉવીસજિણંદા. ॥૧૪॥

॥ દોહા ॥

મહાવિદેહે સંપ્રતિ, વિરહમાન જિન વીશ;
ભક્તિ ભરે તે પૂજિયા, કરો સંઘ સુજગીશ. ॥ ૧૫ ॥

॥ નમોઽર્હત્‌૦ ॥

॥ કુસુમાંજલિ ઢાળ ॥

અપછર મંડલિ ગીત ઉચ્ચારા, શ્રી શુભવીરવિજય જયકારા,
કુસુમાંજલિ મેલો સર્વ જિણંદા. ॥૧૬॥

॥ ઇતિ શ્રી કુસુમાંજલયઃ ॥ ઢાળ ॥

પછી સ્નાત્રીયા ત્રણ ખમાસમણ દેઇ જગચિંતામણિનું ચૈત્યવંદન કરી "નમુત્થુણં" કહી જયવીયરાય પર્યંત કહે. પછી હાથ ધૂપી મુખકોશ બાંધી કળશ લેઈ ઉભા રહીને નીચે મુજબ કળશ કહે.

॥ અથ કળશ ॥ દોહા ॥

સયલ જિણેસર પાય નમિ, કલ્યાણક વિધિ તાસ;
વર્ણવતાં સુણતાં થકાં, સંઘની પૂગે આશ. ॥ ૧ ॥

॥ ઢાળ ॥

સમકિતગુણઠાણે પરિણમ્યા, વળી વ્રતધર સંયમ સુખ રમ્યા;
વીશસ્થાનક વિધિયે તપ કરી, એસી ભાવદયા દીલમાં ધરી. ૧
જો હોવે મુજ શક્તિ ઇસી, સવિ જીવ કરૂં શાસન રસી;
શુચિરસ ઢળતે તિહાં બાંધતાં, તીર્થંકર નામ નિકાચતા. ૨
સરાગથી સંયમ આચરી, વચમાં એક દેવનો ભવ કરી;
ચ્યવી પન્નરક્ષેત્રે અવતરે, મધ્યખંડે પણ રાજવી કુલે, ૩
પટરાણી કુખે ગુણનિલો, જેમ માનસરોવર હંસલો;
સુખશય્યાયે રજની શેષે, ઉતરતાં ચઉદ સુપન દેખે. ૪

॥ ઢાળ સ્વપ્નની ॥

પહેલે ગજવર દીઠો, બીજે વૃષભ પઇઠ્ઠો, ત્રીજે કેશરી સિંહ, ચોથે લક્ષ્મી અબિઠ્ઠ ॥ ૧ ॥ પાંચમે ફુલની માળા, છઠે ચંદ્ર વિશાળા, રવિ રાતો ધ્વજ મહોટો, પૂરણ કળશ નહીં છોટો. ॥ ૨ ॥ દશમે પદ્મ સરોવર, અગિયારમે રત્નાકર ભુવનવિમાન રત્નગંજી, અગ્નિશિખા ધૂમવર્જી. ॥ ૩ ॥ સ્વપ્ન લઇ જઈ રાયને ભાસે, રાજા અર્થ પ્રકાશે, પુત્ર તિર્થંકર ત્રિભુવન નમશે, સકળ મનોરથ ફળશે. ॥ ૫ ॥

॥ વસ્તુ છંદ ॥

અવધિ નાણે, અવધિ નાણે, ઉપના જનરાજ; જગત જસ પરમાણુઆ, વિસ્તર્યા વિશ્વજંતુ સુખકાર. મિથ્યાત્વ તારા નિર્બળા, ધર્મઉદય પરભાતસુંદર, માતા પણ આનંદિયા, જાગતી ધર્મ વિધાન, જાણંતી જગતિલક સમો, હોશે પુત્ર પ્રધાન. ॥૧॥

॥ દોહા ॥

શુભલગ્ને જિન જનમિયા, નારકીમાં સુખ જ્યોત;
સુખ પામ્યા ત્રિભુવન જના, હુઓ જગત ઉદ્યોત. ॥૧॥

॥ ઢાળ ॥ કડખાની દેશી ॥

સાંભળો કળશ જિન, મહોત્સવનો ઇહાં,
છપ્પન કુમરી દિશિ, વિદિશિ આવે તિહાં;
માય સુત નમીય, આણંદ અધિકો ધરે,
અષ્ટ સંવર્ત્ત, વાયુથી કચરો હરે. ॥૧॥
વૃષ્ટિ ગંધોદકે, અષ્ટ કુમરી કરે,
અષ્ટ કલશા ભરી, અષ્ટ દર્પણ ધરે;
અષ્ટ ચામર ધરે, અષ્ટ પંખા લહી,
ચાર રક્ષા કરી, ચાર દિપક ગ્રહી. ॥૨॥

ઘર કરી કેળના, માય સુત લાવતી,
કરણુ શુચીકર્મ જળ, કળશે ન્હવરાવતી;
કુસુમ પૂજી, અલંકાર પહેરાવતી,
રાખડી બાંધી જઇ, શયન પધરાવતી ॥૩॥
નમીય કહે માય તુજ, બાળ લીલાવતી;
મેરૂ રવિ ચંદ્ર લગે, જીવજો જગપતિ;
સ્વામીગુણ ગાવતી, નિજ ઘર જાવતી,
તેણે સમે ઇંદ્ર, સિંહાસન કંપતી. ॥૪॥

॥ ઢાળ એકવીશાની દેશી ॥

જિન જન્મ્યાજી, જિન વેળા જનની ઘરે,
તિણુ વેળાજી, ઇંદ્ર સિંહાસન થરહરે;
દાહિણોત્તરજી, જેતા જિન જિનમે યદા,
દિશિનાયકજી, સોહમ ઇશાનએહુતદા. ॥૧॥

॥ ત્રોટક છંદ ॥

તદા ચિંતે ઈંદ્ર મનમાં, કોણ અવસર એ બન્યો;
જિનજન્મ અવાધનાણે જાણી, હર્ષ આનંદ ઉપન્યો. ॥૧॥
સુઘોષ આદે ઘંટાનાદે, ઘોષણા સુરમે કરે,
સવિ દેવી દેવા જન્મ મહોત્સવે, આવજો સુરિગિરિવરે. ॥૨॥

(અહીં ઘંટ વગાડવો)

એમ સાંભળીજી સુરવર કોડિ આવી મળે,
જન્મ મહોત્સવજી, કરવા મેરૂ ઉપર ચલે;
સોહમપતિજી, બહુ પરિવારે આવીયા,
માય જિનનેજી, વાંદી પ્રભુને વધાવીયા ॥૩॥

(પ્રભુને ચોખાથી વધાવવા)

॥ ત્રોટક ॥

વધાવી બોલે હે રત્નકુખ, ધારિણી તુજ સુત તણો;
હું શક્ર સોહમ નામે કરશું, જન્મ મહોત્સવ અતિ ઘણો;
એમ કહી જિન પ્રતિબિંબ સ્થાપી, પંચ રૂપે પ્રભુ ગ્રહી;
દેવ દેવી નાચે હર્ષ સાચે, સુરગિરિ આવ્યા વહી. ॥૪॥

॥ ઢાળ ॥ મેરૂ ઉપરજી, પાંડુક વનમેં ચિહું દિશે;
શિલા ઊપરજી, સિંહાસન મન ઉલ્લસે;
તિહાં બેસીજી, શક્રે જિનખોળે ધર્યા;
હરિ ત્રેશઠજી, બીજા તિહાં આવી મળ્યા. ॥ ૫ ॥

॥ ત્રોટક ॥

મળ્યા ચોસઠ સુરપતિ તિહાં, કરે કળશ અડ જાતિના;
માગધાદિ જળ તીર્થ ઔષધિ, ધૂપ વળી બહુ ભાતિના;
અચ્યુતપતિએ હુકમ કીનો, સાંભળો દેવા સવે;
ખીર જલધિ ગંગાનીર લાવો, ઝટિતિ જિન મહોત્સવે. ॥૬॥

॥ ઢાળ–વિવાહલાની દેશી ॥

સુર સાંભળીને સંચરીયા, માગધ વરદામે ચલીયા;
પદ્મદ્રહ ગંગા આવે, નિર્મળ જળ કળશા ભરાવે. ॥૧॥
તીરથ જળ ઔષધી લેતા, વળી ખીરસમુદ્રે જાતાં;
જળકળશા બહુલ ભરાવે, ફૂલ ચંગેરી થાળા લાવે. ॥૨॥
સિંહાસન ચામર ધારી, ધુપધાણાં રકેબી સારી;
સિદ્ધાંતે ભાખ્યાં જેહ, ઉપકરણ મિલાવે તેહ. ॥૩॥
તે દેવા સુરગિરિ આવે, પ્રભુ દેખી આનંદ પાવે;
કળશાદિક સહુ તિહાં ઠાવે, ભકતે પ્રભુના ગુણ ગાવે. ॥૪॥

॥ ઢાળ ॥ રાગ ધનાશ્રી ॥

આતમભક્તિ મળ્યા કેઈ દેવા કેતા મિત્તનું જાઈ;
નારી પ્રેર્યા વળી નીજ કુલવટ, ધર્મી ધર્મ સખાઈ

જોઇસ, વ્યંતર, ભુવનપતિના, વૈમાનિક સૂર આવે;
અચ્યુતપતિ, હુકમે ધરી કળશા, અરિહાને નવરાવે. ॥આ૦ ૧॥
અડિ જાતિ કળશા પ્રત્યેકે, આઠ આઠ સહસ પ્રમાણો;
ચઉસઠ સહસ હુઆ અભિષેકે, અઢીસેં ગુણા કરી જાનો;
સાઠ લાખ ઉપર એક કોડિ, કળશાનો અધિકાર;
બાસઠ ઇંદ્ર તણા તિહાં બાસઠ, લોકપાલના ચાર. ॥આ૦ ૨ ॥
ચંદ્રની પંકિત છાસઠ છાસઠ, રવિસેણી નરલોકો;
ગુરૂસ્થાનક સુર કેરો એમજ સામાનિકનો એકો;
સોહમપતિ ઇશાનપતિની ઈંદ્રાણીના સોલ;
અસૂરની દશ ઇંદ્રાણી નાગની, બાર કરે કલ્લોલ. ॥ આ૦ ૩ ॥
જ્યોતિષ વ્યંતર ઇંદ્રની ચઉચઉ, પર્ષદા ત્રણનો એકો;
કટકપતિ અંગરક્ષક કેરો, એક એક સુવિવેકો;
પરચુરણ સુરનો એક છેલ્લો, એ અઢીસેં અભિષેકો;
ઇશાનઇંદ્ર કહે મુજ આપો, પ્રભુને ક્ષણ અતિરેકો ॥ આ૦ ૪ ॥
તવ તસ ખોળે ઠવી અરિહાને, સોહમપતિ મનરંગે;
વૃષભરૂપ કરી શ્રૃંગ જળે ભરી, ન્હવણ કરે પ્રભુઅંગે;
પુષ્પાદિક પૂજીને છાંટે, કરી કેસર રંગ રોલે;
મંગળ દિવો આરતી કરતાં, સુરવર જયજય બોલે. ॥આ૦ ૫॥
ભેરી ભૂંગલ તાલ બજાવત, વળિયા જિન કરધારી;
જનનીઘર માતાને સોંપી, એણીપરે વચન ઉચ્ચારી;
પુત્ર તુમારો સ્વામી હમારો, અમ સેવક આધાર;
પંચધાવી રંભાદિક થાપી, પ્રભુ ખેલાવણહાર. ॥ આ૦ ૬ ॥
બત્રીશ કોડિ કનકમણિ માણિક, વસ્ત્રની વૃષ્ટિ કરાવે;
પૂરણ હર્ષ કરેવાકારણ, દ્વીપ નંદીસર જાવે;
કરીય અઠ્ઠાઇ ઉત્સવ દેવા નિજ નિજ કલ્પ સધાવે;
દિક્ષા કેવલને અભિલાષે, નિત નિત જિન ગુણ ગાવે. ॥ આ૦ ૭॥

તપગચ્છ ઇસર સિંહ સૂરિસર, કેરા શિષ્ય વડેરા;
સત્યવિજય પન્યાસતણે પદ, કપૂરવિજય ગંભીરા;
ખિમાવિજય તસ સુજસવિજયના, શ્રી શુભવિજય સવાયા,
પંડિત વીરવિજય શિષ્યે જિન, જન્મ મહોત્સવ ગાયા. ॥ આ૦ ૮ ॥

ઉત્કૃષ્ટા એકસોને સિત્તેર, સંપ્રતિ વિચરે વીશ,
અતીત અનાગત કાળે અનંતાં તીર્થંકર જગદીશ;
સાધારણ એ કળશ જે ગાવે, શ્રી શુભવીર સવાઇ;
મંગળલીલા સુખભર પાવે, ઘર ઘર હર્ષ વધાઈ. ॥ આ૦ ૯ ॥

અહીં કળશાભિષેક કરીયે, પછી દુધ, દહીં, ધૃત, અને શર્કરા એ પંચામૃતનો પખાલ કરીને પછી પૂજા કરીને ફુલ ચઢાવીએ. પછી લૂણ ઉતારી આરતી ઉતારવી પછી પ્રતિમાજીને આડો પડદો રાખી સ્નાત્રીઆએ પોતાના નવ અંગે કંકુના ચાંદલા કરવા, પછી પડદો કાઢી નાંખી મંગળદીવો ઉતારવો.

॥ ઇતિ સ્નાત્રપૂજા સંપૂર્ણ ॥

અથ શ્રી પદ્મવિજયજી કૃત—

શ્રી નવપદજી પૂજા પ્રારંભ.

પ્રથમ અરિહંત પદ પૂજા.

॥ દોહા ॥

શ્રુતદાયક શ્રુત દેવતા, વંદૂ જિન ચોવીશ;
ગુણુ સિદ્ધચક્રના ગાયતાં, જગમાં હોય જગીશ. ૧

અરિહંત સિદ્ધ સૂરનમું, પાઠક મુનિ ગુણધામ;
દંસણનાણુ ચરણુ વલી, તપ ગુણુ માંહે ઉદ્દામ. ૨

ઇમ નવ પદ ભક્તિ કરી, આરાધો નિત્ય મેવ;
જેહથી ભવ દુઃખ ઉપશમે. પામે શિવ સ્વયમેવ. ૩

તે નવપદ કાંઇ વરણવું, ધરતો ભાવ ઉલ્લાસ;
ગુણિગણુ ગણુ ગાતાં થકાં, લહીયે જ્ઞાન પ્રકાશ. ૪
પ્રતિષ્ઠા કલ્પે કહી, નવપદ પૂજા સાર;
તેણે નવપદ પૂજા ભણું, કરતો ભકિત ઉદાર. ૫

॥ ઢાળ ॥ રાગ ભેરવ.

પ્રથમ પદ જિનપતિ, ગાઇયે ગુણુપતિ
પાઇયે વિપુલ ફલ સહજ આપ;
નામ ગોત્રજ સુણ્યા, કર્મ મહા નિર્જર્યાં,
જાય ભવ સંતતી બંધ પાપ. ૧
એક વર રૂપમાં વરણુ પંચે હોયે,
એક તુજ વર્ણ તે જગ ન માયો;
એક તિમ શ્લોકમાં વરણુ બત્રીશ હોયે,
એક તુજ વર્ણ કિણુહી ન ગવાયો. ૨
વાચ ગુણુ અતિશયા, પાડિહેરા સયા,
બાહ્ય પણુ એ ગુણા કુણે ન ગવાયા;
કેવલ નાણુ તહ કેવળ દંસણુ,
પમુહ અભયંતરા જિન પપાયા તેહ
મુહ પદ્મથી કેમ કહાયા. ૩

॥ દોહા ॥

જિન ગુણુ અનંત અનંત છે, વાચ ક્રમ મિત દીહ;
બુદ્ધિ રહિત શકિત વિકળ; કેમ કહું એકણુ જીહ. ૧

॥ ઢાળ ॥ રાગ દેશાખ

ભાવ ધરી ભવિ પૂજીયે, તિગ અડપણુ ભેય;
તિમ સત્તર ભેદે કરી, પૂજો ગત ખેય. ભા૦૧

અંગ વીશ અડસય ભેદથી, જિન ભાવ સંભારી;
પૂજે પરિગલ ભાવશું પ્રભુ આણાકારી. ભા૦ ૨
પૂજા કરતાં પૂજ્યની, પૂજ્ય પોતે થાવે;
તુઝ પદ પદ્મ સેવક તિણે, અક્ષય પદ પાવે. ભા૦ ૩

ઇતિ પ્રથમ પદ પૂજા.

દ્વિતીય સિદ્ધપદ પૂજા.

॥ દોહા. ॥

સિધ્ધ સ્વરૂપી જે થયા, કર્મ મેલ સવિ ધોય;
જેહ થશે ને થાય છે, સિધ્ધ નમો સહુ કોય. ૧

(ઢાળ પારીરે જાતિનું ફુલ સરગથી, એ દેશી.)

નમો સિધ્ધાણું હવે પદ બીજે, જે નિજ સંપદ વરીયા;
જ્ઞાન દર્શન અનંત ખજાનો, અવ્યાબાધ સુખ દરિયા કે;
સિધ્ધ બુધ્ધ કે સ્વામી નિજ રામીકે, હાંરે વાલા પ્રણમો
નિજ ગુણ કામીરે;
ગુણ કામી ગુણ કામી ગુણવંતા, જે વચનાતીત હુઆરે.
૧ એ આંકણી

ક્ષાયિક સમકિત ને અક્ષય સ્થિતિ, જેહ અરૂપી નામ;
અવગાહન અગુરૂલઘુ જેહની, વીર્ય અનંતનું ધામ કે.
સિ ૦ ૨

ઇમ અડકર્મ અભાવે અડ ગુણ, વલી ઇગતિસ કહેવાય
વળી વિશેષે અનંત અનંતગુણ, નાણ નયણ નિરખાય
નિત્ય નિત્ય વંદના થાયકે. સિ ૦ ૩

॥ દોહા ॥

જિહાં નિજ એક અવગાહના, તિહાં નમું સિધ્ધ અનંત;
ફરસિત દેશ પ્રદેશને; અસંખ્ય ગુણા ભગવંત. ૧

॥ ઢાળ ॥ રાગ ફાગ.

સિદ્ધ ભજો ભગવંત, પ્રાણી પૂર્ણાનંદી;–ટેક.
લોકા લોક લહે એક સમયે, સિધ્ધ વધુ વરકંત
અજ અવિનાશી અક્ષય અજરામર, સ્વ દ્રવ્યાદિક વંત. ૧
વર્ણ ન ગંધ ન રસ નહી ફરસ ન, દીર્ઘ હ્રસ્વ ન હૂંત.
નહીં સુક્ષ્મ બાદર ગત વેદી, ત્રસ થાવર ન કહંત. ૨
અક્રોહી અમાની અમાયી, અલોભી, ગુણ અનંત ભદંત,
પદ્મવિજય નિત્ય સિદ્ધ સ્વામિને, લલિ લલિ લલિ પ્રણમંત ૩

ઈતિ દ્વિતીય પદ પૂજા.

તૃતીય આચાર્ય પદ પૂજા.

॥ દોહા ॥

પડિમા વહે વલિ તપ કરે, ભાવના ભાવે બાર;
નમીયે તે આચાર્યને, પાલે પંચાચાર. ૧

॥ ઢાળ ॥ સંભવ જિનવર વીનતિ, એ દેશી.

આચારજ ત્રીજે પદે, નમીયે જે ગચ્છ ધોરીરે
ઇંદ્રી તુરંગમ વશ કરે, જે લહી જ્ઞાનની દોરીરે. ૧
શુધ્ધ પ્રરૂપણ ગુણ થકી, જે જિનવર સમ ભાખ્યારે;
છત્રીશ છત્રીશ ગુણે, શોભિત સમયમાં દાખ્યારે. ૨
ઉત્કૃષ્ટા ત્રીજે ભવે, પામે અવિચળ ઠાણરે;
ભાવાચારય વંદના, કરિયે થઈ સાવધાનરે. ૩

॥ દોહા ॥

નવ વિધ બ્રહ્મ ગુપ્તિ ધરે, વર્જે પાપ નિયાણ;

વિહાર કરે નવ કલ્પ નવ, સૂરિ તત્ત્વના જાણ. ॥૧॥

॥ ઢાળ ॥ રાગ બિહાગડો; મુજ ઘર આવજો રે નાથ એ દેશી.

સત્તાવીશ ગુણ સાધુના. શોભિત જાસ શરીર,
નવ કોટી શુધ્ધ આહાર લે, ઇમ ગુણ છત્રીશે ધાર.
ભવીજન ભાવશું નમો આજ, ૧
જિમ પામો અક્ષય રાજ. ભવિ૦ એ આંકણી.

જે પ્રગટ કરવા અતિ નિપુણ, વર લબ્ધિ અઠ્ઠાવીશ;
અડવિહ પ્રભાવક પણું ધરે, એ ભૂરિ ગુણ છત્રીશ. ૨

તજે ચૌદ અતર ગંઠીને, પરિસહ જીતે બાવીશ;
કહે પદ્મ આચારય નમો, બહુ સૂરિ ગુણ છત્રીશ. ૩

ઇતિ તૃતીય પદ પૂજા.

ચતુર્થ ઉપાધ્યાય પદ પૂજા.

॥ દોહા ॥

ચોથે પદ પાઠક નમું, સકળ સંઘ આધાર;

ભણે ભણાવે સાધુને, સમતા રસ ભંડાર. ૧

(ઢાળ. રાગ વસંત. તુંતો નિજ ભજ વિલંબ ન કરહો હોરીકે ખેલઇયા
એ દેશી.)

તુંતો પાઠક પદ મન ધરહો, રંગીલે જીઉરા,
રાય રાંક જસુ નિકટે આવે, પણ જસ નહિ નિજ પરહો. ૧
સારણાદિક ગચ્છ માંહે કરતાં, પણ રમતા નિજ ઘરહો. ૨
દ્વાદશાંગ સજ્ઝાય કરણકું, જે નિશદિશ તત્પર હો. ૩
એ ઉવજ્ઝાય નિર્યામક પામી, તું તો ભવસાયર સુખે તરહો. ૪
જે પરવાદિ મતંગજ કેરો, ન ધરે હરિ પરે ડરહો. ૫
ઉત્તમ ગુરૂ પદ પદ્મ સેવનથેં, પકડે શીવ વધૂ કરહો. ૬

॥ દોહા ॥

આચારજ મુખ આગલે, જે યુવરાજ સમાન;
નિદ્રા વિકથા નવી કરે, સર્વ સમય સાવધાન. ૧

(ઢાળ. જીન વચને વૈરાગીયો હો ધન્ના એ દેશી.)

નમો ઉવજ્ઝાયાણું જપો હો મિત્તા, જેહના ગુણ પચ્ચવીશ
રે એકાગર ચિત્તા; એ પદ ધ્યાવો એ;
એપદ ધ્યાવો ધ્યાનમાંરે મિત્તા, મૂકી રાગને રીશરે. એકા૦ ૧
અંગ ઇગ્યાર પૂર્વ ધરા હો મિત્તા, પરિસહ સહે બાવીશ;
ત્રણ્ય ગુપ્તિ ગુપ્તા રહે હો મિત્તા, ભાવે ભાવન પચ્ચવીશરે. ૨
અંગ ઉપાંગ સોહામણા હો મિત્તા, ધરતાં જેહ ગુણીશ;
ગણતાં મુખ પદ પદ્મથી હો મિત્તા, નંદી અણુયોગ જગીશરે. ૩

ઈતિ ચતુર્થ પદ પૂજા.

પંચમ સાધુ પદ પૂજા.

॥ દોહા ॥

હવે પંચમ પદે મુનીવરા, જે નિર્મમ નિઃસંગ;
દિન દિન કંચનની પરે, દીશે ચઢતે રંગ. ૧

॥ ઢાળ. ॥ રાગ વસંત. મો મન ભવન વિલાસ સાંઈયાં. મો મન. એ દેશી.

મુનિવર પરમ દયાળ ભવિયાં,
મુનિ૦ તુમે પ્રણમોને ભાવ વિશાલ, ભ૦ મુ૦ એ આં૦
કુંખી સંબલ મુનિવર ભાખ્યાં,
આહાર દોષ ટાલે બિયાલ ભ૦ મુ૦
બાહ્ય અભ્યંતર પરિગ્રહ છાંડી,
જિણે છાંડી સવિ જંજાલ. ભ૦ મુ૦ ૧

જિણે એ ઋષિનું શરણ કર્યું તિણે
પાણી પહેલી બાંધી પાલ; ભ૦ મુ૦
જ્ઞાન ધ્યાન ક્રિરિયા સાધંતા, કાઢે પૂર્વના કાલ. ભ૦ મુ૦ ૨
સંયમ સત્તર પ્રકારે આરાધે, છ જીવના પ્રતિપાલ; ભ૦ મુ૦
ઇમ મુનિ ગુણ ગાવે તે પહેરે, સિદ્ધ વધૂ વરમાલ ભ૦ મુ૦ ૩

॥ દોહા ॥

પાંચે ઈંદ્રિય વશ કરે, પાલે પંચાચાર;
પંચ સમિતિ સમતા રહે, વંદૂ તે અણગાર; ૧

॥ ઢાળ. ॥ ગિરિ રાજકું સદા મેરી વંદનારે. એ દેશી.

મુનિરાજકું સદા મોરી વંદનારે, મુનિ૦
ભોગા વમ્યા તે મનશું ન ઈચ્છે, નાગ જયું હોય અગંધનારે;
પરિસહ ઉપસર્ગે સ્થિર રહેવે, મેરૂ પરે નિકંપનારે. ૧
ઇચ્છા મિચ્છા આવસિયા નિસિહિયા, તહકારને વલિછંદનારે;
પૃચ્છા પ્રતિપૃચ્છા ઉપસંપદા, સમાચારી નિમંતનારે. ૨
એ દશવિધ સમાચારી પાલે, કહે પદ્મ લેઉં તસ ભામણારે;
એ રૂષિરાજ વંદનથી હોવે, ભવભવ પાપ નિકંદનારે. ૩

ઇતિ પંચમ પદ પૂજા.

ષષ્ઠ દર્શન પદ પૂજા.

॥ દોહા ॥

સમકિત વિણ નવ પૂરવી, અજ્ઞાની કહેવાય;
સમકિત વિણ સંસારમાં, અરહો પરહો અથડાય. ૧

॥ ઢાળ. ॥ રાગ સારંગ.

પ્રભુ નિર્મલ દર્શન કીજીયે, એ આંકણી.
આતમ જ્ઞાનકો અનુભવ દર્શન, સરસ સુધારસ પીજીયે, ૧

જસ અનુભવ અનંત પરિયટ્ટા, ભવ સંસાર સહુ છીજીયે,
ભિન્ન મુહૂર્ત દર્શન ફરસનથે, અર્ધ પરિયટ્ટે સીઝીયે, ૨
જેહથી હોવે દેવ ગુરૂ કુનિ, ધર્મ રંગ અઠ મિજીયે,
ઈસ્યો ઉત્તમ દર્શન પામી, પદ્મ કહે શિવ લીજીયે. ૩

॥ દોહા. ॥

સમકિત અડ પવયણ ધણી, પણ જ્ઞાની કહેવાય;
અર્દ્ધ પુદ્‌ગલ પરાવર્ત્તમાં, સકલ કર્મ મલ જાય. ૧

॥ ઢાળ ॥ ધન્ય ધન્ય સંપ્રતિ સાચો રાજા, એ દેશી.

સમ્યક્ દર્શન પદ તુમે પ્રણમો, જે નિજ ધૂર ગુણ હોયરે;
ચારિત્ર વિણ લહે શાશ્વત પદવી, સમકિત વીણ નહિ કોયરે. ૧
સદ્દહણા ચઉ લક્ષણ દૂષણ, ભૂષણ પંચ વિચારોરે;
જયણા ભાવણ ઠાણ આગારા, ષટ ષટ તાસ પ્રકારોરે. ૨
શુદ્ધિ લિંગ ત્રણ આઠ પ્રભાવક, દશ વિધ વિનય ઉદારોરે;
ઈમ સડસઠ ભેદે અલંકરિયો, સમકિત શુદ્ધ આચારોરે. ૩
કેવળી નિરખીત સૂક્ષ્મ અરૂપી, તે જેહને ચિત્ત વસીયોરે;
જિન ઉત્તમ પદ પદ્મની સેવા, કરવામાં ઘણું રસિયોરે. ૪

ઈતિ ષષ્ઠ પદ પૂજા.

સપ્તમ જ્ઞાન પદ પૂજા

॥ દોહા ॥

નાણ સ્વભાવ જે જીવનો, સ્વપર પ્રકાશક તેહ;
તેહ નાણ દીપક સમું, પ્રણમો ધર્મ સનેહ. ૧

॥ ઢાળ ॥ નારાયણની દેશી. જિમ મધુકર મન માલતીરે, એ દેશી.

નાણ પદારાધન કરોરે, જેમ લહો નિર્મળ નાણરે, ભવિક જન;
શ્રદ્ધા પણ થિરતો રહેરે, જો નવ તત્ત્વ વિનાણરે. ભવિ૦ ૧
અજ્ઞાની કરશે કિશ્યું રે, શું લહેશે પુણ્ય પાપરે; ભવિ૦
પુણ્ય પાપ નાણી લહેરે, કરે નિજ નિર્મળ આપરે. ભ૦ ૨

પ્રથમ જ્ઞાન પછી દયારે, દશ વૈકાલીક વાણુરે; ભવિ૦
ભેદ એકાવન તેહનારે, સમજો ચતુર સુજાણુરે. ભવિ૦ ના૦ ૩

॥ દોહા ॥

બહુ કોડચો વરસે ખપે, કર્મ અજ્ઞાને જેહ,
જ્ઞાની શ્વાસોશ્વાસમાં, કર્મ ખપાવે તેહ ૧

॥ ઢાળ ॥ હો મતવાળે સાજના, એ દેશી.

નાણુ નમો પદ સાતમે, જેહથી જાણે દ્રવ્ય ભાવ, મેરે લાલ;
જાણે જ્ઞાન ક્રિયા વળી, તિમ ચેતનને જડભાવ મેરે૦ નાણુ૦ ૧
નરગ સરગ જાણે વળી, જાણે વલિ મોક્ષ સંસાર; મેરે૦
હેય જ્ઞેય ઉપાદેય લહે, નિશ્ચય ને વ્યવહાર. મેરે૦ નાણુ૦ ૨
નામ ઠવણુ દ્રવ્યભાવ જે, વલિ સગનયને સપ્તભંગ; મેરે૦
જિન મુખ પદ્મ દ્રહ થકી, લહો જ્ઞાન પ્રવાહ સુગંગ. મે૦ ૩

ઈતિ સપ્તમ પદ પૂજા.

અષ્ટમ ચારિત્ર પદ પૂજા.

॥ દોહા ॥

ચારિત્ર ધર્મ નમો હવે, જે કરે કર્મ નિરોધ;
ચારિત્ર ધર્મ જસ મન વર્યો, સફળો તસ અવબોધ. ૧

ઢાળ. ટુંક અને તોડા વચેરે, મેદી કેરો છોડ, મેંદી રંગ લાગ્યો.
એ દેશી.

ચારિત્ર પદ નમો આઠમેરે, જેહથી ભવ ભય જાય,
સંયમ રંગ લાગ્યો૦
સત્તર ભેદ છે જેહનારે, સીતેર ભેદ પણુ થાય. સં૦ ૧
સુમિતિ ગુપ્તિ મહાવ્રત વલીરે, દશ ખંત્યાદિક ધર્મ; સં૦
નાકારય વિરતિય છેરે, અનુપમ સમતા શર્મ. સં૦ ૨

બાર કષાય ક્ષય ઉપશમેરે, સર્વ વિરતિ ગુણ ઠાણ; સં૦
સંયમ ઠાણુ અસંખ્ય છેરે, પ્રણમો ભવિક સુજાણ. સં૦ ૩

॥ દોહા ॥

હરિ કેશી મુનિ રાજીયો, ઉપન્યો કુળ ચંડાળ;
પણ નિત્ય સુર સેવા કરે, ચારિત્ર ગુણ અસરાળ. ૧

॥ ઢાળ ॥ સાહિબ કબ મિલે, સસનેહી પ્યારા હો, સા૦ એ દેશી

સંયમ કબ હી મિલે, સસનેહી પ્યારો હો સંય૦ એ આંકણી૦
ચું સમકિત ગુણુ ઠાણ ગ૦હારા, આતમસેં કરત બિચારા હો. ૧
દોશ બહેંતાળીશ શુદ્ધ આહારા, નવકલ્પી ઉગ્ર વિહારા હો. ૨
સહસ તેવાશ દોષ રહિત નિહારા, આવશ્યક દોય વારા હો. ૩
પરિસહ સહનાદિક પરકારા, એમ વહે વ્યવહારા હો. ૪
નિશ્ચય નિજગુણુ ઠરણ ઉદારા, લહત ઉત્તમ ભવપારા હો. ૫
મોહાદિક પરભાવસે ન્યારા, દ્રુગ નય સંયુત સારા હો. ૬
પદ્મ કહે ઈમ સુણી ઉજમાળા, લહે શિવ વધૂ વરહારા હો. ૭

ઈતિ અષ્ટમ પદ પૂજા

નવમતપઃ પદ પૂજા

દોહા

દ્રઢ પ્રહારી હત્યા કરી, કીધા કર્મ અઘોર;
તોપણ તપનાં પ્રભાવથી, કાઢયા કર્મ કઠોર. ૧

ઢાળ. પુરૂષોત્તમ સમતા છે તાહરા ઘટમાં એ દેશી

તપ કરિયે સમતા રાખી ઘટમાં, તપ૦
તપ કરવાને કરાલ લે કરમાં, લડીએ કર્મ અરિભટમાં. ૧
ખાવત પીવત મોક્ષ જે માને, તે સિરદાર બહુજટમાં. ૨
એક અચિરજ પ્રતિશ્રોતે તરતાં, આવે ભવસાયર તટમાં. ૩
કાલ અનાદિકો કર્મ સંગતિથેં, જીઉ પડીયો જ્યું ખટપટમાં. ૪

તાસ વિયોગ કરણ એ કરણું, જેણે નવિ ભમીયે ભવ તટમાં ૫
હોયે પુરાણુ તે કર્મ નિર્જરે, એ સમ નહિ સાધન ઘટમાં. ૬
ધ્યાન તપે સવિ કર્મ જલાઇ, શિવ વધૂ વરિયે ઝટપટમાં. ૭

દોહા

વિઘ્ન ટળે તપ ગુણ થકી, તપથી જાય વિકાર;
પ્રશંસ્યો તપ ગુણ થકી, વીરે ધન્નો અણગાર. ૧

ઢાળી. સચ્ચા સાંઇહો ડંકા જોર બજાયા હો, એ દેશી.

તપસ્યા કરતાં હો ડંકા જોર બજાયા હો, એ આંકણી.
ઉજમણાં તપ કેરાં કરતાં, શાસન સોહ ચઢાયા હો;
વીર્ય ઉલ્લાસ વધે તેણે કારણ, કર્મ નિર્જરા પાયા. તપ૦ ૧
અડસિદ્ધિ અણિમા લઘિમાદિક, તિમ લદ્ધિ અડ વીસાહો;
વિષ્ણુ કુમારાદિક પરે જગમાં, પામત જયત જગીશા. તપ૦ ૨
ગૌતમ અષ્ટાપદ ગિરિ ચડિયા, તાપસ આહાર કરાયા હો;
જે તપ કર્મ નિકાચિત તપવે, ક્ષમા સહિત મુનિરાયા. તપ૦ ૩
સાડા બાર વર્ષ જિન ઉત્તમ, વીરજી ભૂમિ ન ઠાયા હો;
ઘોર તપે કેવળ લહ્યા તેહના, પદ્મવિજય નમે પાયા. તપ૦ ૪

ઈતિ નવમ પદ પૂજા

કલશ રાગ ધનાશ્રી

આજ માહારે ત્રિભુવન સાહેબ તૂઠો, અનુભવ અમૃત વૂઠો;
ગુણિ અનુયાયી ચેતના કરતાં. કિશું અકરે મોહ રૂઠો.
ભવિ પ્રાણી હો. આ૦ ૧
એ નવ પદનું ધ્યાન ધરંતા, નવ નિધિ રૂદ્ધિ ઘરે આવે;
નવય નિયાણાનો ત્યાગ કરીને, નવક્ષાયિક પદ પાવે. ૨

વિજયસિંહસૂરિ શિષ્ય અનુપમ, ગીતારથ ગુણ રાગી;
સત્યવિજય તસ શિષ્ય વિબુધવર, કપુરવિજય વડભાગી. ૩
તાસ શિષ્ય શ્રી ખિમાવિજયવર, જિનવિજય પન્યાસ;
શ્રી ગુરૂ ઉત્તમવિજય સુશિષ્યો, શાસ્ત્રાભ્યાસ વિલાસ. ૪
ગજ વન્હિ મદ ચંદ્ર(૧૮૩૮)સંવત્સર, માહાવદિ બીજ ગુરૂવારો
રહી ચોમાસું લીંબડી નગરે, ઉદ્યમ એહ ઉદારો. ૫
તપ ગચ્છ વિજયધર્મસૂરિરાજે, શાંતિ જિણંદ પસાયો,
શ્રી ગુરૂ ઉત્તમ ક્રમ કજ અલિ સમ, પદ્મવિજય ગુણ ગાયો. ૬

ઈતિ પંડિત શ્રી પદ્મવિજયજી કૃત શ્રી નવપદજી
પૂજા સમાપ્ત.

શ્રી નવપદજીની ઓળીના ઉજમણાની વિધિઃ—

સાડાચાર વર્ષે એકયાશી આયંબિલે નવ ઓળી પૂર્ણ થાય, તે વખતે ઉજમણું કરે. તે હાલના પ્રવર્તન મુજબ શ્રી જિનેશ્વરના મંદિરને વિષે અથવા પોતાના વિસ્તારવાળા ઘરને વિષે શુદ્ધ નિરવદ્ય તે સ્થાનોને સુશોભિત કરી ત્યાં શ્રી સિદ્ધચક્રજીના મંડપની રચના કરવી. તે આ પ્રમાણે પ્રથમ અરિહંતપદને શ્વેત ધાન્યમય સ્થાપે અને પૂર્વ દિશાએ સિદ્ધ-પદને રક્ત ધાન્યમય સ્થાપે, તથા દક્ષિણ દિશાએ આચાર્યપદને પીતવર્ણ ધાન્યમય સ્થાપે, તથા પશ્ચિમ દિશાએ ઉપાધ્યાયપદને નીલવર્ણ ધાન્યમય સ્થાપે, અને ઉત્તર દિશાએ સાધુપદને શ્યામવર્ણ ધાન્યમય સ્થાપે. પછી ચારે વિદિશાઓને વિષે દર્શન, જ્ઞાન. ચારિત્ર, અને તપ, એ ચાર પદને શ્વેત ધાન્યમય સ્થાપે. તેમાં ઉત્તર પૂર્વ વચ્ચે ઈશાન ખુણે

દર્શન પદ સ્થાપવું, પૂર્વ દક્ષિણ વચ્ચે અગ્નિ ખુણે જ્ઞાનપદ સ્થાપવું, દક્ષિણ પશ્ચિમ વચ્ચે નૈરૂત્ય ખુણે ચારિત્રપદ સ્થાપવું અને પશ્ચિમ ઉત્તર વચ્ચે વાયવ્ય ખુણે તપઃપદ સ્થાપવું, એ રીતે નવ પાંખડીનું કમળ કરી નવપદની સ્થાપના કરવી. પછી ત્રણ વેદિકા યુક્ત પિઠિકાની રચના સાથે કરવી; તેમાંથી પહેલી વેદિકા રક્તવર્ણ ધાન્યમય, બીજી પીતવર્ણ ધાન્યમય અને ત્રીજી શ્વેતવર્ણ ધાન્યમય. પ્રથમ વેદિકાને પાંચવર્ણ ધાન્યનાં કાંગરાં, બીજી વેદિકાને રકતવર્ણ ધાન્યનાં કાંગરા અને ત્રીજી વેદિકાને પીતવર્ણ ધાન્યનાં કાંગરાં કરવા. વળી તે ઉપર નવ ગઢ કરવા, વળી જે રીતે ધાન્યના રંગ તથા પદના રંગ કહ્યા તે રીતે કરી વિવિધ રંગના ફળ-ધ્વજાઓ નૈવેદ્ય વગેરે તે આગળ ધરી, પદે પદે શ્રીફળ વગેરે ધરવાં, અને શ્રી નવપદજીની પૂજા ભણાવવી, તથા યથાશકિત નીચે પ્રમાણેની નવ, નવ, વસ્તુઓ જ્ઞાનનાં ઉપકરણો વગેરે મૂકવાં.

દેરાસર, ધર્મશાળા, કળશ, ધોતિયા, જીર્ણોદ્ધાર, મુકૂટ કટોરી, અંગલુણા, જિનબિંબ, ઝરમર, ચંદનના કટકા, મુખકોશ, સિધ્ધચક્રના ગટ્ટા, તિલક, કેસરનાં પડિકા, રકાબી, સિધ્ધચક્રની પીઠિકા, સિંહાસન, વાળાકુંચી, વાળાકુંચી, બાજોઠ ઘંટડી, કામળી, ધ્વજા, નવકારવાળી, પછેડી, ઘંટ, સ્થાપના, છત્ર, દંડાસણ, આચમની, ચામર, હાંડા, ત્રાંબાકુંડી, મોરપિચ્છી, ત્રાંગડી, અષ્ટમાંગલિક, વાટકો, સ્થાપનાનાં ઉપકરણ, આરતી, કચોળા, વાટકા, ધુપધાણું, થાળી, અગરબત્તી, મંગલ દીપક, પુંજણી, બરાસ, અગર, ચંદરવા પૂંઠીયા, કેસર ઘસવાના ઓરશીયા, પ્યાલા, પ્રભાવના, તોરણ, દીવી,

નવગ્રહની સ્થાપના, હીરા ચોત્રીશ, માણેક એકત્રીશ, પીરોજી પીલેવર્ણ છત્રીસ, લીલમ પચ્ચીશ, સોનેરી વરગ ૧૦૦, ચુનીયો કાલે વર્ણે સતાવીશ અથવા પાંચ, મોતી નંગ ૨૩૮, રૂપાના વરગ ૧૦૦, લાખીણો હાર એક, શ્રીફળના ગોટા પંચવર્ણી.

જ્ઞાનના ઉપકરણ

શ્રીપાળરાસની બુકો, લેખણુ, ઓલીયાં, બીજાં પુસ્તકો, ચપ્પુ, પાટી, ગણુણાની ટીપ, કાતર, પુસ્તક રાખવાના ડાબલા, રૂમાલ, ડાબલા, દોરા, પાઠાં, ડાબલી, ચાબખી, ઠવણી, ખડિયા, વાસક્ષેપના વાટકા, કવલી, હિંગલોનાં વાસણુ, વતરણાં, સાપડા, સાપટી, પાટલી, કાંબી.

ચારિત્રના ઉપકરણ

પાત્રાં, પડલા, ઝોળી, ચોલપટ્ટા, સંથારીયા, કાંબલી-ઓઘાની, કપડાં, ડાંડા, ઓઘા, મુહપત્તિ, કલ્પસૂત્ર, તપરણી, ચરવલા, ચરવલાની દાંડી.

એ રીતે શુધ્ધ ભાવે દરેક ઉત્તમ વસ્તુઓ મુકે.

ઈતિ ઉજમણાનો વિધિ સંપૂર્ણ

શ્રી નવપદજીની લાવણી

સ્મરણ કરતાં નવપદજીનું, આધિ વ્યાધિ દૂર ટળે,
મન વંછીત સઘળી આશા, જીવન કેરી સહુજ ફળે,
નવપદજીના ધ્યાન થકી તો, સૌ કર્મોનો નાશજ થાય,
ઓળી કેરા તપ કરવાથી, ભવોભવના પાતિક જાય. ૧

જુઓ દાખલો મયણાસુંદરી શ્રદ્ધા રાખી દિલની સાથ,
સિદ્ધચક્રજીના પ્રતાપે, ટળી ગયા મનના ઉચાટ,
નિજપતિની પણ શ્રદ્ધાથી, કાયા કંચન વરણી થાય,
ઓળી કેરા તપ કરવાથી, ભવોભવના પાતિક જાય. ૨

જ્ઞાન ધ્યાન ક્રિયાની સાથે, ઓળી તપ કરે સુખકાર,
સંયમ સત્તર પ્રકારે સાધે, વરતાવે તે જય જયકાર,
આત્મા કેરી ઉન્નતિ, કરવાને જો દિલથી ચહાય,
ઓળી કેરા તપ કરવાથી, ભવોભવના પાતિક જાય. ૩

નવપદજીના ધ્યાન થકી તો, નવે નિધિનો થાએ વાસ,
રોગ ભયંકર ભાગી જાતા, થાતી પુરી મનની આશ,
અનેક વિપત્તિ આવે તો પણ, વાળ ન વાંકો કદીએ થાય,
ઓળી કેરા તપ કરવાથી, ભવોભવના પાતિક જાય. ૪

નવપદજીના ધ્યાન થકી તો, થયો સુખી કેવો શ્રીશ્રીપાળ
શાસન કેરો ધ્વજ ફરકાવી, પહેરી જેણે વિજયમાળ,
યશ કીર્તિ પ્રસરાવી ચોમેર, શ્રદ્ધા થકી તો ધાર્યું થાય,
કહે 'ભોગીલાલ' ઓળી તપથી, ભવોભવના પાતિક જાય. ૫